

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Καταγραφή και Οργάνωση των Λαογραφικών Μουσείων
Ελλάδας

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

του

Μαγεμένου Στράτη

Επιβλέπων :

Χαραλαμπίδης Γιάννης Καθηγητής

Μέλη εξεταστικής επιτροπής:

Χαραλαμπίδης Γιάννης Καθηγητής

Αλεξόπουλος Χaráλαμπος Επίκουρος Καθηγητής

Λουκής Ευριπίδης Καθηγητής

Σάμος, Ιανουάριος 2024

Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή.

Πρόλογος και ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες προς όλους όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της διπλωματικής εργασίας.

Καταρχάς, θέλω να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κύριο Χαραλαμπίδη Ιωάννη για την υποστήριξη, τις συμβουλές και την καθοδήγηση κατά τη διάρκεια αυτού του εγχειρήματος. Η πολύτιμη εμπειρία και η γνώση που μου μετέφερε έχει συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη της εργασίας μου.

Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην οικογένειά μου και τους φίλους μου για τη στήριξη και την κατανόησή τους κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Οι συμβουλές και οι ενθαρρυντικές τους λέξεις με βοήθησαν να ξεπεράσω τις προκλήσεις και να συνεχίσω με αποφασιστικότητα.

Οι παραπάνω συνεισφορές ήταν ανεκτίμητες και συνέβαλαν σημαντικά στην ολοκλήρωση αυτής της διπλωματικής εργασίας.

©2024

του

Μαγεμένου Στράτη

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή.

Πίνακας περιεχομένων

1	Εισαγωγή	1
1.1	Το πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας	1
1.2	Σκοπός της διπλωματικής	2
1.3	Δομή της διπλωματικής	2
2	Ανάλυση Λαογραφικών Μουσείων και Τρέχουσα Κατάσταση στην Ελλάδα.....	3
2.1	Βασικές Έννοιες και Ορισμοί	3
2.1.1	Λαογραφία.....	3
2.1.2	Μουσείο	5
2.1.3	Λαογραφικό μουσείο.....	8
2.1.4	Σύγχυση εθνολογικού και λαογραφικού μουσείου.....	9
2.1.5	Εννοιολογικό Μοντέλο Αναφοράς CIDOC (CIDOC-Conceptual Reference Model).....	9
2.2	Κατάσταση ανά τη χώρα.....	10
3	Μεθοδολογία της διπλωματικής εργασίας.....	12
4	Καταγραφή Λαογραφικών μουσείων Ελλάδας.....	14
4.1	Η διαδικασία και η σημασία της καταγραφής	14
4.2	Προηγούμενες καταγραφές.....	14
4.2.1	Λίστα σελίδας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Οδυσσεύς	14
4.2.2	Κατάλογος μουσείων της Ελλάδας από τη Βικιπαίδεια.....	16
4.2.3	Museum Finder	16
4.3	Λίστα Λαογραφικών Ελλάδας με πλήθος και πηγές.....	17
4.4	Χάρτης με τοποθεσίες Λαογραφικών Μουσείων Ελλάδας	20
4.5	Ανάλυση λίστας ανά νομούς/περιοχές και συμπεράσματα για το πλήθος και την καταγραφή τους 23	
5	Προσβασιμότητα στα λαογραφικά μουσεία	26
5.1	Βασικές Έννοιες και Ορισμοί προσβασιμότητας.....	26
5.2	Τομείς προσβασιμότητας	26
5.3	Διαδικτυακή προσβασιμότητα	27
5.4	Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προσβασιμότητα του περιεχομένου του Ιστού (WCAG) 28	
6	Ανάπτυξη και αξιολόγηση ιστοσελίδας	30
6.1	Χάρτης σελίδας και επιμέρους σελίδες.....	30
6.1.1	Αρχική	31

6.1.2	Σαμιακή Λαογραφία	32
6.1.3	Λαογραφικά μουσεία	33
6.1.4	Εκθέματα.....	35
6.1.5	Εικονική Περιήγηση.....	37
6.1.6	Το έργο.....	38
6.2	Χρήση του WAVE και αξιολόγηση προσβασιμότητας της σελίδας.....	38
6.2.1	Εργαλεία αξιολόγησης προσβασιμότητας και το WAVE	38
6.2.2	Αξιολόγηση της σελίδας Samosmuseums.gr	40
6.3	Προτάσεις για βελτίωση του επιπέδου προσβασιμότητας.....	45
6.3.1	Errors ή αλλιώς σφάλματα.....	45
6.3.2	Contrast Errors ή Σφάλματα Αντίθεσης.....	45
6.3.3	Alerts ή Προειδοποιήσεις.....	46
6.3.4	Features ή Λειτουργίες.....	47
6.3.5	Structural Elements ή Δομικά Στοιχεία.....	47
6.3.6	ARIA.....	47
7	Συμπεράσματα και μελλοντικές προτάσεις.....	48
7.1	Συμπεράσματα επί των Λαογραφικών Μουσείων	48
7.2	Συμπεράσματα επί της προσβασιμότητας.....	48
	Βιβλιογραφία.....	49

Λίστα Εικόνων

Εικόνα 1 Ασμόλειο Μουσείο	6
Εικόνα 2 Λαογραφικό Μουσείο Σαμοθράκης.....	8
Εικόνα 3 Σελίδα Οικολογικού - Λαογραφικού Μουσείου Φολεγάνδρου	15
Εικόνα 4.....	16
Εικόνα 5 Κατάλογος μουσείων της Ελλάδας από τη Βικιπαίδεια.....	16
Εικόνα 6 Σελίδα Αναζήτησης από Museumfinder.gr.....	17
Εικόνα 7 Λεπτομέρεια από τον χάρτη λαογραφικών που δημιουργήθηκε.....	22
Εικόνα 8 Γράφημα που δημιουργήθηκε από την λίστα καταγραφής των λαογραφικών μουσείων με το πλήθος τους ανα νομό	23
Εικόνα 9 Γράφημα που δημιουργήθηκε από την λίστα καταγραφής των λαογραφικών μουσείων με το πλήθος των ξεχωριστών ιστοσελίδων	24
Εικόνα 10: Αρχική Σελίδα Samosmuseums.gr.....	31
Εικόνα 11: Σελίδα "Σαμιακή Λαογραφία"	32
Εικόνα 12: Αρχική Σελίδα Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου.....	33
Εικόνα 13: Σελίδα πληροφοριών Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Καρλοβάσου.....	34
Εικόνα 14: Σελίδα Συλλογή Εκθεμάτων – Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου	35
Εικόνα 15: Σελίδα Εκθέματος	36
Εικόνα 16: Σελίδα Εικονική Περιήγηση στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου.....	37
Εικόνα 17: Σελίδα Το έργο.....	38
Εικόνα 18 Παράδειγμα χρήσης του WAVE.....	39
Εικόνα 19 Αποτελέσματα WAVE για την αρχική σελίδα.....	41
Εικόνα 20 Σφάλμα αντίθεσης Αρχικής σελίδας.....	42
Εικόνα 21 Αποτελέσματα WAVE για την σελίδα μουσείου.....	42
Εικόνα 22 Αποτελέσματα WAVE για την σελίδα εκθεμάτων	43
Εικόνα 23 Αποτελέσματα WAVE για την σελίδα Σαμιακή Λαογραφία.....	44
Εικόνα 24 Εργαλείο διόρθωσης αντίθεσης	46

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 1 Απόσπασμα από την λίστα καταγραφής των λαογραφικών μουσείων	17
---	----

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η καταγραφή και η οργάνωση των λαογραφικών μουσείων στην Ελλάδα. Επίσης σημαντικό είναι να γίνουν βήματα για την βελτίωση της προσβασιμότητας σε αυτόν τον τομέα.

Για να γίνει η σωστή καταγραφή αρχικά πρέπει να γίνει θεωρητική έρευνα για τους όρους μουσείο, λαογραφία, λαογραφικό μουσείο καθώς και για τις μεθόδους καταγραφής και οργάνωσης τους. Επίσης θα πρέπει να μελετηθούν τα θέματα προσβασιμότητας και πιο συγκεκριμένα της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας. Ακόμα σημαντική είναι και η εξοικείωση με τα πρότυπα για την ηλεκτρονικά προσβασιμότητα όπως το WCAG, αλλά και τα εργαλεία που χρειάζονται για τον έλεγχο αυτών, όπως το WAVE.

Αφού έγινε η κατάλληλη προεργασία η εργασία αυτή κατάφερε να καταγράψει και να δημιουργήσει μια λίστα με το σύνολο των λαογραφικών μουσείων στην Ελλάδα η οποία είναι όσο πιο πλήρης θα μπορούσε με τα μέσα που διαθέτουμε. Στη συνέχεια έγινε η ανάλυση των αποτελεσμάτων και εξαγωγή συμπερασμάτων για αυτά.

Τέλος έγινε και η αξιολόγηση της σελίδας samosmuseums.gr σχετικά με το επίπεδο προσβασιμότητας που προσφέρει αλλά και προτάσεις για την βελτίωση της που μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλες σελίδες μουσείων μελλοντικά

Λέξεις Κλειδιά: Μουσείο, Λαογραφία, Λαογραφικό Μουσείο, Λαογραφικά μουσεία Ελλάδας, προσβασιμότητα μουσείων, ηλεκτρονική προσβασιμότητα, WCAG, WAVE

Abstract

The purpose of this thesis is to record and organize ethnographic museums in Greece. It is also important to take steps to improve accessibility in this field. To achieve proper recording, theoretical research on the terms museum, folklore, folklore museum, as well as on the methods of recording and organizing them, is necessary. Issues of accessibility, specifically web accessibility, should also be studied. Familiarity with standards for web accessibility such as WCAG, as well as tools needed to check them, like WAVE, is equally important.

After the appropriate preparation, this work managed to record and create a list of all folklore museums in Greece, as complete as possible with the available resources. Subsequently, the results were analyzed, and conclusions were drawn from them.

Finally, an evaluation of the samosmuseums.gr website was conducted regarding the level of accessibility it offers, along with suggestions for its improvement, which can be applied to other museum websites in the future.

Keywords: *museum . folklore, folklore museum, folklore museums of Greece, accessibility, web accessibility, WCAG, WAVE*

1

Εισαγωγή

1.1 Το πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας

Η λαογραφία είναι σημαντικό κομμάτι της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η διατήρηση των εθίμων και των παραδόσεων των προηγούμενων γενεών είναι μια πρακτική που κατά κύριο λόγο γίνεται από στόμα σε στόμα και από γενιά σε γενιά. Παρά την σημασία της, η λαογραφία είναι μια επιστήμη που έχει αφεθεί στο μεγαλύτερο μέρος στην τύχη της στην χώρα μας. Πολλές παραδόσεις χάνονται στον χρόνο χωρίς κανένα τρόπο ανάκτησης. Από την άλλη πλήθος λαογραφικών μουσείων προσπαθούν να διατηρήσουν μέρη της τοπικής κοινωνίας του παρελθόντος. Τέτοια μουσεία βρίσκονται σε μεγάλο πλήθος σε όλη την χώρα και συντηρούνται από ένα μικρό κομμάτι ανθρώπων με λιγοστούς πόρους. Υποστελεχομένα και με κακή χρηματοδότηση, τα μουσεία αυτά αγωνίζονται να επιβιώσουν και να προσελκύσουν κόσμο ενώ παράλληλα γίνεται και η προσπάθεια διατήρησης των εκθεμάτων τους. Ένα πολύ σημαντικό μέρος που λείπει από την πλειοψηφία αυτών των μουσείων είναι η ηλεκτρονική παρουσία. Στην σημερινή κοινωνία της πληροφορίας αυτό παίζει πολύ μεγάλο ρόλο στην προώθηση τους στο ευρύ κοινό. Αυτό είναι ένα από τα πρώτα βήματα που πρέπει να γίνουν για την ανάπτυξη των χώρων αυτών.

Από την άλλη ακόμα και σε περιπτώσεις που αυτά τα μουσεία έχουν μια διαδικτυακή παρουσία είναι συχνά δυσπρόσιτη για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Θέματα που μπορεί προκύπτουν είναι η σπάνια ενημέρωση, η κακή χρήση των απαιτούμενων τεχνολογιών και έλλειψη πόρων. Τα παραπάνω θα ήταν αρκετά για να αποθαρρύνουν τους περισσότερους από το να προσπαθήσουν να ενημερωθούν για ένα μουσείο που πιθανώς να τους ενδιαφέρει. Σε αυτά όμως έρχονται να προστεθούν και ζητήματα προσβασιμότητας. Έτσι δεν είναι απλώς δύσκολο να βρει κάποιος πληροφορίες σχετικές με αυτά αλλά πολλές φορές είναι και αδύνατο.

1.2 Σκοπός της διπλωματικής

Έχοντας αντιληφθεί τα παραπάνω ζητήματα η συγκεκριμένη διπλωματική έχει ως σκοπό να βελτιώσει την κατάσταση όσο το δυνατόν περισσότερο. Αρχικά θα συλλέξουμε πληροφορίες και βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με την λαογραφία και τα μουσεία. Στην συνέχεια θα ερευνήσουμε την κατάσταση στην χώρα και θα καταγράψουμε μια λίστα με το σύνολο των λαογραφικών μουσείων. Στη συνέχεια θα επικεντρωθούμε στα λαογραφικά μουσεία της Σάμου καθώς και την προβολή τους μέσα από μία ιστοσελίδα που θα δημιουργηθεί για τους σκοπούς του πρότζεκτ. Αφού γίνει αυτό θα μελετήσουμε τις έννοιες της προσβασιμότητας και πιο συγκεκριμένα της διαδικτυακής προσβασιμότητας, Τέλος θα εφαρμόσουμε ότι μάθαμε στην σελίδα που δημιουργήθηκε με σκοπό να την κάνουμε προσβάσιμη σε όλους ανεξάρτητα από οποιαδήποτε δυσκολία μπορεί να αντιμετωπίζει ο καθένας.

1.3 Δομή της διπλωματικής

Η παρούσα διπλωματική εργασία περιλαμβάνει 7 κεφάλαια. Στο 1^ο κεφάλαιο αναφέρουμε το πλαίσιο, το σκοπό και την δομή της διπλωματικής εργασίας. Στο 2^ο κεφάλαιο γίνεται μια εισαγωγή στους βασικούς όρους που θα χρειαστούν όπως Λαογραφία, μουσείο και άλλα. Αναφερόμαστε επίσης στην κατάσταση που επικρατεί στην χώρα σε αυτό τον τομέα. Στο 3^ο κεφάλαιο περιγράφεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα εργασία. Το κεφάλαιο 4 περιλαμβάνει στοιχεία καταγραφής των λαογραφικών μουσείων. Ξεκινάει με αναφορά σε παλαιότερες καταγραφές και τις παρουσιάζει. Καταλήγει στην νέα καταγραφή των λαογραφικών που έγινε στα πλαίσια της εργασίας. Παρουσιάζει επίσης και τον χάρτη που δημιουργήθηκε με μαζί με την νέα λίστα καταγραφής. Τέλος αναλύει μερικά από τα στοιχεία της λίστας αυτής. Στο 5^ο κεφάλαιο αναλύονται οι βασικές έννοιες προσβασιμότητας. Στη συνέχεια γίνεται εμβάθυνση στην διαδικτυακή προσβασιμότητα και στο πρότυπο WCAG. Στο 6^ο κεφάλαιο υπάρχει η ανάπτυξη της σελίδας για την προβολή των λαογραφικών μουσείων στη Σάμο. Ύστερα γίνεται η αξιολόγηση αυτής της σελίδας με βάση το πρότυπο που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Μετά την αξιολόγηση προτείνονται και τρόποι βελτίωσης της κατάστασης προσβασιμότητας. Στο 7^ο κεφάλαιο περιγράφονται τα συμπεράσματα της εργασίας καθώς και τα μελλοντικά σχέδια και προτάσεις. Στο 8^ο κεφάλαιο καταγράφονται όλα οι αναφορές που χρησιμοποιήθηκαν. Στο 9^ο κεφάλαιο βρίσκεται το παράρτημα με συνδέσμους για τα δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά της διάρκεια της εργασίας.

2

Ανάλυση Λαογραφικών Μουσείων και Τρέχουσα

Κατάσταση στην Ελλάδα

2.1 Βασικές Έννοιες και Ορισμοί

2.1.1 Λαογραφία

Η λαογραφία αποτελεί μία σημαντική και πολυποίκιλη επιστήμη που ασχολείται με τη μελέτη, την καταγραφή και την ερμηνεία των παραδόσεων, των ηθών, των εθίμων, των τελετουργιών και γενικότερα της πολιτιστικής κληρονομιάς μιας κοινότητας ή μιας περιοχής. Στο ευρύτερο της πλαίσιο, η λαογραφία προσφέρει ένα πολυδιάστατο όραμα για την κατανόηση της εξέλιξης των κοινωνικών, πολιτιστικών και ιστορικών πτυχών μιας κοινωνίας, καθώς και των διαφορετικών εκφάνσεών της. Αναφέρεται στην συνολική συλλογή παραδοσιακών προφορικών παραδόσεων που μοιράζονται από ένα συγκεκριμένο γκρουπ ανθρώπων, πολιτισμό ή υποκοουλτούρα. Αυτές οι παραδόσεις περιλαμβάνουν διηγήματα, μύθους, θρύλους, παροιμίες, ποιήματα, ανέκδοτα και άλλες προφορικές εκφράσεις. Συμπεριλαμβάνει επίσης την υλική πλευρά του πολιτισμού, όπως οι παραδοσιακοί τρόποι κατασκευής κοινοί στην ομάδα.

Ο λαογραφικός πολιτισμός εξετάζει τα έθιμα, τις ενέργειες που πραγματοποιούνται για τις λαϊκές πεποιθήσεις, καθώς και τις μορφές και τις τελετουργίες των εορτασμών, όπως οι γάμοι, οι λαϊκοί χοροί και οι τελετές. Κάθε ένα από αυτά, είτε μόνο του είτε σε συνδυασμό, θεωρείται αντικείμενο λαογραφικού πολιτισμού ή παραδοσιακής πολιτιστικής έκφρασης. Περιλαμβάνει επίσης τη μετάδοση αυτών των αντικειμένων από μια περιοχή σε άλλη ή από μια γενιά στην επόμενη. Τα λαογραφικά στοιχεία δεν απαντώνται συνήθως μέσω επίσημου σχολικού προγράμματος ή μελέτης των καλών τεχνών. Αντίθετα, αυτές οι παραδόσεις μεταβιβάζονται ανεπίσημα από ένα άτομο σε ένα άλλο, είτε μέσω προφορικών οδηγιών είτε μέσω πρακτικής επίδειξης, πράγμα που δυσκολεύει σημαντικά την σύγχρονη καταγραφή τους όπως θα δούμε και στη συνέχεια.¹

Πιο συγκεκριμένα, η ελληνική λαογραφία είναι μια επιστήμη που ασχολείται με τη μελέτη του παραδοσιακού πολιτισμού του ελληνικού λαού. Από την εμφάνισή της στις αρχές του 19ου αιώνα, η ελληνική λαογραφία έχει συμβάλλει στην καλλιέργεια της εθνικής συνείδησης του ελληνικού λαού και έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της ελληνικής επανάστασης και του νεοϊδρυθέντος ελληνικού κράτους. Αναπτύχθηκε σε δύο κύριες τάσεις, την προεπιστημονική και την επίσημη, η οποία καθιερώθηκε αργότερα από την επιστήμη της λαογραφίας και εκφράζει την επίσημη κρατική άποψη. Η προεπιστημονική τάση αναπτύχθηκε αυθόρμητα μέσα στα πλαίσια του ελληνικού διαφωτισμού και αντικατοπτρίζει το ενδιαφέρον για τη ζωή, τη γλώσσα και την τέχνη του λαού. Από την άλλη πλευρά, η επίσημη τάση καθιερώθηκε αργότερα από την επιστήμη της λαογραφίας και εκφράζει την επίσημη κρατική άποψη. Η ελληνική λαογραφία έχει υποστεί αλλαγές και εξελίξεις μέσα στον χρόνο, από την πρώτη ανάπτυξή της μέχρι τις σύγχρονες ερευνητικές μεθόδους και τους φορείς διάδοσης του παραδοσιακού πολιτισμού. Σήμερα, η ελληνική λαογραφία συνεχίζει να αποτελεί σημαντικό μέσο για τη διατήρηση και την προβολή του παραδοσιακού πολιτισμού του ελληνικού λαού. Η σημασία της ελληνικής λαογραφίας στη σημερινή κοινωνία είναι αναμφίβολα μεγάλη, καθώς συμβάλλει στη διατήρηση και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του ελληνικού λαού.²

Ειδικά μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, υπάρχει μια δυναμική φάση ανανέωσης και διεύρυνσης. Οι λαογράφοι ερευνούν με σύγχρονες μεθόδους και προσεγγίσεις τις νέες όψεις της κοινωνικής και λαϊκής δημιουργίας, επιδιώκοντας να αναδείξουν το δυναμικό της λαογραφίας ως μια εξελισσόμενη επιστήμη. Η εξέταση αυτής της διαδικασίας ανανέωσης και εξέλιξης οδήγησε στον προσδιορισμό ενός νέου κλάδου, γνωστού ως "Νεωτερική Λαογραφία," που εστιάζει σε σύγχρονα λαογραφικά φαινόμενα και υιοθετεί προοδευτικές προσεγγίσεις.

Σημαντική συμβολή στη διαμόρφωση της Νεωτερικής Λαογραφίας είχαν τρεις εξέχοντες Έλληνες λαογράφοι: Δημήτριος Σ. Λουκάτος, Μιχαήλ Γ. Μερακλής και Άλκη Κυριακίδου-Νέστορος. Το έργο τους επηρέασε γενιές νέων ερευνητών, συμβάλλοντας στην εμβάθυνση και επέκταση της θεματολογίας και των μεθόδων της Ελληνικής Λαογραφίας. Η πρόοδος αυτή αντικατοπτρίζει τη σταθερή προσαρμογή της Λαογραφίας στις ανάγκες του σύγχρονου κόσμου, καθιστώντας την αναπόφευκτη για την κατανόηση της σύγχρονης κοινωνίας και της πολιτιστικής της πολυπλοκότητας.³

Παρατηρούμε λοιπόν πως η ελληνική λαογραφία έχει συμβάλλει στη διατήρηση και την προβολή του παραδοσιακού πολιτισμού του ελληνικού λαού, ενώ η προσπάθεια διατήρησης στοιχείων του παραδοσιακού πολιτισμού έχει οδηγήσει στη δημιουργία των λαογραφικών μουσείων με τα οποία θα ασχοληθούμε.

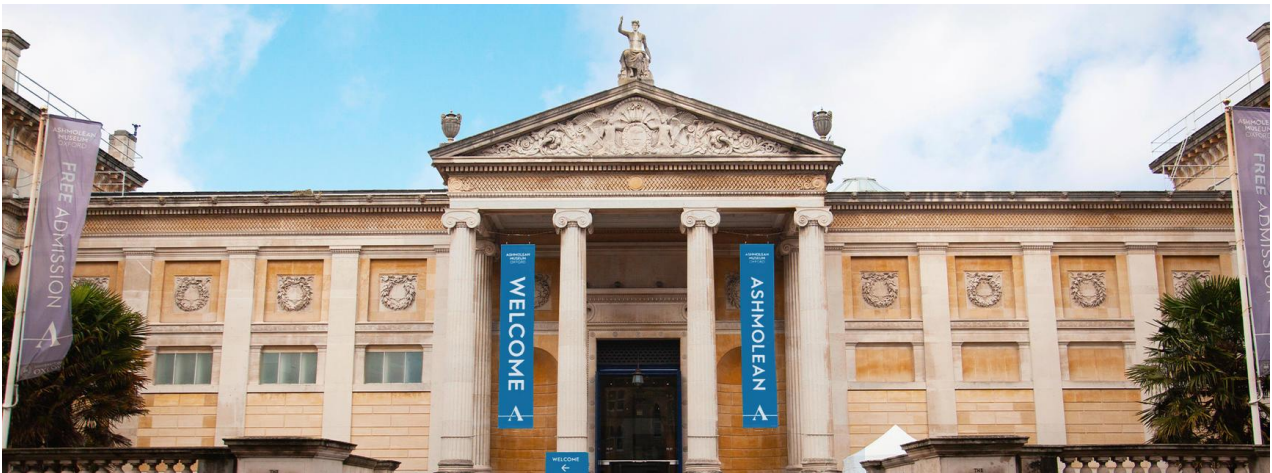
2.1.2 Μουσείο

Ένα μουσείο αποτελεί έναν ιδιαίτερο χώρο που συγκεντρώνει, διατηρεί, και παρουσιάζει σημαντικά αντικείμενα, τέχνες, ή άλλα αξιοπρεπή έργα, με σκοπό την εκπαίδευση, την ψυχαγωγία, και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα μουσεία παρέχουν στο κοινό τη δυνατότητα να εξερευνήσουν και να κατανοήσουν την ιστορία, την τέχνη, την επιστήμη, και άλλους πολιτιστικούς τομείς μέσα από την παρουσίαση συλλογών ή εκθέσεων.

Ο όρος "μουσείο" προέρχεται από την αρχαία ελληνική γλώσσα και τις Μούσες, τις εννέα θεές της τέχνης και της επιστήμης στην αρχαία ελληνική μυθολογία. Οι Μούσες θεωρούνταν πηγή έμπνευσης για τους καλλιτέχνες και τους φιλοσόφους, και οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι η προσέγγισή τους θα οδηγούσε στη δημιουργία έργων τέχνης και στην ανάπτυξη της γνώσης και της επιστήμης. Έτσι, τα μουσεία αποτελούσαν ναούς κτισμένους στην προσπάθεια των αρχαίων Ελλήνων να τιμήσουν τις Μούσες και να προωθήσουν τις τέχνες και τις επιστήμες.

Αργότερα, το 290 π.Χ., ιδρύθηκε από τον Πτολεμαίο Α' το μουσείο της Αλεξάνδρειας. Ένα από τα πιο σημαντικά μουσεία της αρχαιότητας αφού περιελάμβανε τη διάσημη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας και περιείχε μια τεράστια συλλογή από βιβλία, χάρτες, αντίγραφα και άλλα αντικείμενα που σχετίζονταν με την επιστήμη και την τέχνη. Επίσης ήταν γνωστό για τις επιστημονικές του έρευνες, τις διαλέξεις και τις συζητήσεις που διεξάγονταν εκεί καθώς αποτελούσε κέντρο έρευνας και μελέτης, και αποδεικνύει ότι η έννοια του μουσείου ως κέντρου έρευνας και μετάδοσης γνώσεων δεν είναι καινούργια.⁴

Προχωρώντας στην σύγχρονη ιστορία, ένα μουσείο που θεωρείται από πολλούς ως το πρώτο σύγχρονο δημόσιο μουσείο είναι το Ασμόλειο Μουσείο (Ashmolean Museum). Ιδρύθηκε το 1677 με βάση την προσωπική συλλογή του Ηλίας Ασμολ και άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό τον Μάιο του 1683. Το μουσείο περιλαμβάνει μία από τις καλύτερες συλλογές έργων ζωγραφικής Προραφαηλιτών, συλλογές αρχαιολογικών εκθεμάτων και έργων τέχνης, ανάμεσα τους και μια συλλογή ελληνικής και μινωικής κεραμικής, βιβλία, χαρακτηριστικά, γεωλογικά δείγματα και ζωολογικά δείγματα.⁵

Εικόνα 1 Ασμόλειο Μουσείο

6

Στη συνέχεια και στον 19ο αιώνα τα μουσεία αρχίζουν να παίρνουν την μορφή που έχουν και σήμερα και κατά το 20ο αιώνα παρατηρείται μια ανάπτυξη στο πλήθος των μουσείων αλλά και εξειδίκευση στην θεματολογία τους. Έτσι δημιουργείται η ανάγκη για την εκπροσώπησή τους την οποία έρχεται να καλύψει το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων, γνωστό και ως ICOM (International Council of Museums). Το 1946 στο Παρίσι ιδρύεται το ICOM ως ένας διεθνής μη κυβερνητικός οργανισμός μουσείων και επαγγελματιών μουσείων με δέσμευση για την διαφύλαξη, τη συνέχιση και την μετάδοση στην κοινωνία της παγκόσμιας φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Πέρα από συνεργασίες με άλλους οργανισμούς που σχετίζονται με τα μουσεία, η δράση του ICOM περιλαμβάνει και την διεξαγωγή εντός εβδομαδιαίου γενικού συνεδρίου ανά τρία χρόνια με σκοπό την ανάλυση θεμάτων που απασχολούν την παγκόσμια αρχαιακή κοινότητα. Ένα από αυτά είναι και ο ορισμός της εννοίας του μουσείου. Η ιδιαιτερότητα αυτού του θέματος χρειάστηκε να αφιερωθεί ξεχωριστή διαδικασία με πολλούς κύκλους συνεδρίων ανά τα χρόνια. Ο τελευταίος βασίστηκε σε 4 γύρους διαβούλευσης με συνολική διάρκεια 18 μηνών ο οποίος έληξε τον Αύγουστο του 2022. Ο νέος ορισμός που δόθηκε είναι ο εξής: “Το μουσείο είναι ένα μη κερδοσκοπικό, μόνιμο ίδρυμα στην υπηρεσία της κοινωνίας που ερευνά, συλλέγει, συντηρεί, ερμηνεύει και εκθέτει υλική και άυλη κληρονομιά. Ανοιχτά στο κοινό, προσβάσιμα και χωρίς αποκλεισμούς, τα μουσεία προάγουν την ποικιλομορφία και τη βιωσιμότητα. Λειτουργούν και επικοινωνούν ηθικά, επαγγελματικά και με τη συμμετοχή των κοινοτήτων, προσφέροντας ποικίλες εμπειρίες για εκπαίδευση, απόλαυση, προβληματισμό και ανταλλαγή γνώσεων”.^{7 8}

Ο παραπάνω ορισμός δόθηκε έτσι ώστε να καλύπτει όσο το δυνατόν καλύτερα κάθε τύπο μουσείου όσο διαφορετικά και αν είναι μεταξύ τους. Η πιο κοινή κατηγοριοποίηση μουσείων γίνεται με βάση τις συλλογές που περιλαμβάνει.

Κάποιες κοινές κατηγορίες μουσείων περιλαμβάνουν:

Αρχαιολογικά:

Συλλέγουν, διατηρούν και εκθέτουν αρχαιολογικά ευρήματα, παρουσιάζοντας τον πολιτισμό και την ιστορία του αρχαίου κόσμου. Αρκετά από αυτά είναι υπαίθρια και παρουσιάζουν τα ευρήματα στον τόπο που ανακαλύφθηκαν, δίνοντας έτσι μια άλλη οπτική στα εκθέματα.

Τέχνης:

Επικεντρώνονται σε έργα τέχνης και καλλιτεχνικές εκφάνσεις οποιασδήποτε μορφής. Μπορεί να περιλαμβάνουν πίνακες, γλυπτά, φωτογραφίες και άλλα έργα τέχνης.

Φυσικής Ιστορίας:

Εστιάζουν στη συλλογή και παρουσίαση εκθεμάτων που σχετίζονται με τη φύση καθώς και οποιονδήποτε οργανισμό. Εκθέματά τους μπορεί να είναι ζωολογικά, βοτανικά, ορυκτά, και άλλα φυσικά αντικείμενα.

Βιογραφικά:

Είναι μουσεία που αναδεικνύουν τη ζωή και το έργο ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων. Αρκετές φορές στεγάζονται στο σπίτι του ίδιου του ατόμου ενώ παρουσιάζουν αντικείμενα και από την προσωπική τους συλλογή.

Επιστημονικά:

Ασχολούνται με την προώθηση και την ιστορική ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας, παρουσιάζοντας εκθέσεις που αναδεικνύουν επιστημονικά επιτεύγματα και εφαρμογές. Παλαιότερα τέτοια μουσεία είχαν μόνο στατικές συλλογές αλλά σήμερα τα περισσότερα έχουν εντάξει διαδραστικά εκθέματα.

Αγροτικά:

Τα μουσεία αυτά αποτυπώνουν την γεωργική ιστορία και παρουσιάζουν τον αγροτικό τρόπο ζωής. Μέρος τους είναι τα εργαλεία και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις εργασίες αλλά και οι τεχνικές και η εξέλιξή τους.

Εθνολογικά:

Καταγράφουν και παρουσιάζουν τα έθιμα, τις παραδόσεις, και τον πολιτισμό ενός λαού ή μιας εθνοτικής ομάδας.

Λαογραφικά:

Παρουσιάζουν τον πολιτισμό και τις παραδόσεις μιας κοινότητας, περιλαμβάνοντας έθιμα, ρούχα, και αντικείμενα που αντικατοπτρίζουν τον τρόπο ζωής.

Στρατιωτικά:

Επικεντρώνονται στη διατήρηση και ενημέρωση πληροφοριών και αντικειμένων σχετικά με πολέμους και στρατιωτικές επιχειρήσεις. Περιέχουν από στρατιωτικό εξοπλισμό μέχρι αφηγήσεις και παρουσιάσεις σχετικές με ιστορικά επεισόδια πολεμικής φύσης.

Ναυτικά:

Μουσεία που περιλαμβάνουν εκθέματα σχετικά με την ναυτική ιστορία και εξέλιξη καθώς και θαλάσσιες εξερευνήσεις. Μπορεί κανείς να βρει σε αυτά ναυτικό εξοπλισμό, ιστορικές παρουσιάσεις αλλά και ναυτική τέχνη.

Εικονικά:

Αποτελούν μια πιο σύγχρονη προσέγγιση στο χώρο και χρησιμοποιούν την τελευταία τεχνολογία για να παρουσιάσουν διαδικτυακά τις συλλογές τους. Μπορούν να υπάρχουν ως συμπληρωματικά σε κάποιο υπάρχον μουσείο δίνοντας περισσότερες δυνατότητες και πληροφορίες στους επισκέπτες ή ως ανεξάρτητα παρουσιάζοντας εξ ολοκλήρου ψηφιακά τα εκθέματά τους.

Όπως παρατηρούμε λοιπόν τα μουσεία αναπτύσσονται διαρκώς, προσαρμόζοντας τις συλλογές και τις εκθέσεις τους για να αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στην κοινωνία και να προσελκύουν το κοινό με πρωτοποριακά προγράμματα και εκθέσεις. Έτσι δημιουργούνται νέοι τύποι για νέες θεματικές όταν υπάρχει αυτή η ανάγκη από κάποιον. Για αυτό τον λόγο η παραπάνω λίστα με τους τύπους μουσείων δεν είναι συγκεντρωτική και αναφέρει μόνο μερικούς από τους πιο διαδεδομένους τύπους μουσείων με βάση την θεματολογία τους. Ενδεικτικά η σελίδα με τους τύπους μουσείων της Βικιπαίδειας περιέχει 150 υποκατηγορίες. Από αυτά θα μας απασχολήσουν τα Λαογραφικά μουσεία και οι συλλογές τους.

2.1.3 Λαογραφικό μουσείο

Εικόνα 2 Λαογραφικό Μουσείο Σαμοθράκης

Το Λαογραφικό Μουσείο αποτελεί έναν ειδικό τύπο μουσείου που επικεντρώνεται στη συλλογή, τη διατήρηση και την παρουσίαση αντικειμένων που αφορούν τον πολιτισμό, τα έθιμα, τις παραδόσεις και τον τρόπο ζωής μιας συγκεκριμένης κοινότητας ή περιοχής. Τα μουσεία αυτά δίνουν έμφαση στην ανθρωπολογική και κοινωνιολογική προσέγγιση, αναδεικνύοντας την καθημερινή ζωή, τις παραδόσεις, τα έθιμα, τα εργαλεία, τα ενδύματα και άλλα στοιχεία που αποτελούν τον πολιτισμικό πλούτο μιας κοινότητας. Μέσα από τη συλλογή και την έκθεση αντικειμένων που αντικατοπτρίζουν τη ζωή των ανθρώπων αναδεικνύεται πολιτισμός και η κληρονομιά μιας κοινότητας. Είναι ένας χώρος που προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να ταξιδέψουν στο παρελθόν και να εξερευνήσουν την ποικιλομορφία των πολιτισμικών στοιχείων που διαμορφώνουν μια κοινότητα. Παρουσιάζουν τη ζωή και τις παραδόσεις που μεταδίδονται από γενιά σε γενιά, κρατώντας ζωντανές τις ιστορίες πίσω από κάθε αντικείμενο. Από τα παραδοσιακά εργαλεία μέχρι τα ενδύματα και τις τέχνες, τα λαογραφικά μουσεία αποτελούν παράθυρα στον πολιτισμό και την καθημερινότητα παλαιότερων εποχών.

Μέσα από τη συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα, τον τοπικό πληθυσμό και τους επισκέπτες, τα λαογραφικά μουσεία συμβάλλουν στην προστασία και τη διάδοση του πολιτισμικού πλούτου, ενισχύοντας τον πολιτιστικό διάλογο και προωθώντας την κατανόηση και τον σεβασμό προς τις πολιτιστικές διαφορές.¹⁰

2.1.4 Σύγκριση εθνολογικού και λαογραφικού μουσείου

Υπάρχει μια σύγκριση καθώς και κάποια αλληλοεπικάλυψη μεταξύ εθνολογικών και λαογραφικών μουσείων, αλλά οι δύο αυτές κατηγορίες έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και στόχους. Τα εθνολογικά μουσεία επικεντρώνονται στην παρουσίαση αντικειμένων που συνδέονται με την εθνική ή περιφερειακή ταυτότητα, τον πολιτισμό και την ιστορία μιας χώρας. Ο στόχος τους είναι να αναδείξουν τα βασικά στοιχεία της εθνικής κληρονομιάς και πολιτισμού, προσφέροντας ευρείες ενδοσκοπικές ματιές στην ιστορία και τον πολιτισμό. Από την άλλη, τα λαογραφικά μουσεία επικεντρώνονται στην παρουσίαση της καθημερινής ζωής, των παραδόσεων και του πολιτισμού ενός συγκεκριμένου λαού ή περιοχής. Ο στόχος τους είναι να αναπαραστήσουν τους τρόπους ζωής, τα έθιμα και την τοπική κληρονομιά, επικεντρώνοντας συχνά σε πιο συγκεκριμένες κοινότητες. Συνοπτικά, τα εθνολογικά μουσεία παρουσιάζουν μια ευρύτερη εικόνα της εθνικής ιστορίας και πολιτισμού, ενώ τα λαογραφικά μουσεία επικεντρώνονται σε πιο τοπικές και εξειδικευμένες πτυχές του πολιτισμού.

2.1.5 Εννοιολογικό Μοντέλο Αναφοράς CIDOC (CIDOC-Conceptual Reference Model)

Στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, το CIDOC (Διεθνές Συμβούλιο για την Τεκμηρίωση Conceptual Reference Model (CRM) αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά εννοιολογικά μοντέλα. Αυτό το μοντέλο χρησιμοποιείται για την ολοκλήρωση πληροφοριών σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά, παρέχοντας ορισμούς και μια επίσημη δομή για την περιγραφή των άρρητων και

ρητών εννοιών και σχέσεων που χρησιμοποιούνται στην τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Συγκεκριμένα, το CIDOC-CRM λειτουργεί ως μια οντολογία στο πλαίσιο της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η οντολογία είναι ένα δομικό πλαίσιο που οργανώνει πληροφορίες σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ εννοιών, αντικειμένων ή γεγονότων. Επιπλέον, το CIDOC-CRM παρέχει ένα κοινό σημασιολογικό πλαίσιο για την αναπαράσταση των πληροφοριών πολιτιστικής κληρονομιάς και έχει αναγνωριστεί ως πρότυπο ISO. Ένα παράδειγμα εφαρμογής του CIDOC-CRM είναι το Erlangen CRM/OWL, μια υλοποίηση του μοντέλου σε γλώσσα OWL (Web Ontology Language). Το Erlangen CRM/OWL λειτουργεί σε RDF (Resource Description Framework) και RDF Schema, παρέχοντας ένα λογικό πλαίσιο για την ερμηνεία του εννοιολογικού μοντέλου. Συνδέεται με άλλες οντολογίες, επεκτείνοντας ή εξειδικεύοντας ανάλογα με τις απαιτήσεις, όπως οι οντολογίες Sharing Ancient Wisdoms (SAWS) και DOREMUS (για μουσική).

Συνολικά, το CIDOC-CRM επιτρέπει τη σύνδεση βασικών οντολογιών μεταξύ μουσείων, βιβλιοθηκών, αρχείων και άλλων συλλογών δεδομένων πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι επεκτάσεις περιλαμβάνουν το FRBRoo, το CRMSci και το CRMarchaeo, προσφέροντας ολοκληρωμένες λύσεις για τη σημασιολογική αναπαράσταση πληροφοριών πολιτιστικής κληρονομιάς και αρχαιολογίας.^{11 12}

2.2 Κατάσταση ανά τη χώρα

Η ελληνική λαογραφία αποτελεί μία σημαντική πτυχή του ελληνικού πολιτισμού, καθώς αναδεικνύει τις παραδόσεις, τα έθιμα, τα παραμύθια, τους χορούς, τη μουσική και γενικότερα τον πολιτισμό του ελληνικού λαού. Σημαντική παρουσία ανέκτησε κατά την διάρκεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ενώ και τον 19ο αιώνα, με την επανάσταση του 1821 και την ίδρυση του Ελληνικού κράτους, η λαογραφία αποκτά ιδιαίτερη σημασία ως μέσο αναζήτησης και διατήρησης της ελληνικής ταυτότητας. Αρκετά αργότερα επηρεάζεται και από την αστικοποίηση που επικράτησε μετά τον Β παγκόσμιο πόλεμο δίνοντας μεγαλύτερη σημασία και στα αστικά κέντρα εκτός από τα αγροτικά. Έτσι στη συνέχεια παρατηρείται ένα μεγάλο πλήθος μουσείων να διασκορπίζεται σε διάφορες περιοχές της χώρας.

Παρά την πληθώρα αυτή, όπως θα δούμε και παρακάτω, πολλά μικρότερα μουσεία αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά τη λειτουργία και τη διαχείρισή τους. Σε πολλές μικρές πόλεις και χωριά, τα λαογραφικά μουσεία υπολειτουργούν λόγω έλλειψης πόρων, έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού και περιορισμένου ενδιαφέροντος από το κοινό. Οι δομές αυτές συχνά λειτουργούν με περιορισμένο ωράριο και ελάχιστο προσωπικό που τις περισσότερες φορές δεν ξεπερνά τα δύο με τρία άτομα. Επιπλέον, παρατηρείται έλλειψη οργάνωσης και ηλεκτρονικής παρουσίας για πολλά από αυτά τα μουσεία. Η έλλειψη αυτή σημαίνει πως πολλά μουσεία δεν αξιοποιούν πλήρως το δυναμικό τους, καθώς δεν διαθέτουν ηλεκτρονικές πλατφόρμες για να προβάλουν τις συλλογές τους και να επικοινωνήσουν με το ευρύ κοινό.

Λόγω των παραπάνω υπάρχει μια ανάγκη για καταγραφή και ηλεκτρονική παρουσίαση των λαογραφικών μουσείων στην Ελλάδα. Η δημιουργία ηλεκτρονικών πλατφόρμων, η συμμετοχή σε δίκτυα και η χρήση καινοτόμων τεχνολογιών μπορούν να συμβάλουν στην ανάδειξη και προώθηση

αυτών των μουσείων με σκοπό την ανάπτυξη και τη διατήρησή τους. Κάποια από αυτά τα προβλήματα θα προσπαθήσουμε να βελτιώσουμε παρακάτω.

3

Μεθοδολογία της διπλωματικής εργασίας

Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιάσουμε τα βήματα που ακολουθήσαμε για την εκπόνηση αυτής της διπλωματικής εργασίας.

Αρχικά το πρώτο βήμα ήταν η εξοικείωση με τους όρους *Λαογραφία*, *Μουσείο* και *Ελληνική Λαογραφία*. Έγινε αναζήτηση στο Google Scholar από το οποίο βρήκαμε μερικά paper επι του θέματος. Από αυτά επιλέξαμε όσα ήταν πιο σχετικά με την ερευνά μας και συνεχίσαμε.

Μετά από την αρχική μελέτη, έγινε συνάντηση με την ομάδα από το προηγούμενο πρότζεκ για την καταγραφή των εκθεμάτων του Λαογραφικού Μουσείου Μαυρατζέων. Κανονίστηκε μέρα και ώρα ώστε να είναι διαθέσιμος ο υπεύθυνος. Κατά την καταγραφή πήραμε πληροφορίες από τον υπεύθυνο σε μορφή συνέντευξης και στη συνέχεια τραβήχτηκαν φωτογραφίες από όλα τα εκθέματα και μερικές γενικές φωτογραφίες του κτηρίου του μουσείου και του περιβάλλοντος χώρου. Μετά την επιστροφή έγινε η επεξεργασία των φωτογραφιών για να είναι έτοιμες για ανάλυση και ταξινόμηση. Διορθώθηκαν θέματα φωτισμού, αντίθεσης και κάδρου και μετά ταξινομήθηκαν και καταγράφηκαν τα εκθέματα σε ένα αρχείο σύμφωνα με την μεθοδολογία του μέχρι τώρα έργου.

Συνεχίζοντας την έρευνα έπρεπε να γίνει η καταγραφή όλων των λαογραφικών μουσείων της Ελλάδας σε μια λίστα. Αρχικά έγινε αναζήτηση σε λίστες που υπήρχαν ήδη. Αυτό έγινε αναζητώντας στο Google για όρους όπως: *λαογραφικά μουσεία*, *λαογραφικά μουσεία Ελλάδα*, *λίστα λαογραφικών μουσείων*. Ως αποτέλεσμα παρουσιάστηκαν οι λίστες που αναφέρουμε και στο κεφάλαιο 4. Πριν ξεκινήσει η καταγραφή αποφασίστηκε ο τρόπος και οι πληροφορίες που θα συλλέγονται από το καθένα. Οι στήλες που αποφασίστηκαν να είναι στην λίστα μας ήταν οι εξής : *Όνομα Μουσείου*, *Διεύθυνση*, *Ιστοσελίδα*, *Στοιχεία επικοινωνίας*, *Πηγή*. Τα περισσότερα δεν χρειάζονται περεταίρω εξήγηση αλλά η στήλη Πηγή αφορά την πηγή από την οποία βγήκαμε τις πληροφορίες του μουσείου σε περίπτωση που δεν έχει κάποια ιστοσελίδα για να τις παρέχει. Αφού ξεκίνησε η καταγραφή με βάση τις λίστες αυτές έγινε ξεκάθαρο ότι υπήρχα αρκετές ελλείψεις. Αποφασίστηκε τελικά να καταργηθεί η στήλη Στοιχεία επικοινωνίας καθώς στην συντριπτική πλειοψηφία των μουσείων που βγήκαμε ήταν ανύπαρκτα ή μη ενημερωμένα. Η καταγραφή επίσης ξεκίνησε από μέρη της Ελλάδας τα οποία μας ήταν ήδη γνώριμα. Έτσι προσέξαμε ότι οι λίστες είχαν αρκετά κενά καθώς δεν συμπεριλάμβαναν πολλά από τα λαογραφικά μουσεία που γνωρίζαμε. Στη συνέχεια έγιναν διάφορες αναζητήσεις στο Google για να βρεθούν οι καλύτεροι όροι αναζήτησης έτσι ώστε να παρουσιάζονται τα περισσότερα δυνατά αποτελέσματα για τα μουσεία. Η τεχνική που ακολουθήσαμε είναι ο περιορισμός του χώρου αναζήτησης. Όταν αναζητούσαμε για *Λαογραφικά Μουσεία Ελλάδα* είχαμε αρκετά

αποτελέσματα αλλά κυρίως τα μεγαλύτερα και πιο διαδεδομένα μουσεία. Όταν γινόταν αναζήτηση με βάση τον νομό όπως *Λαογραφικά Μουσεία Μεσσηνίας* παρατηρήθηκε μεγαλύτερη πληρότητα στα αποτελέσματα. Με βάση την προσωπική εμπειρία του αρχικού τόπου αναζήτησης παρατηρήθηκε ότι δεν είχαν εμφανιστεί και πάλι όλα τα λαογραφικά μουσεία του νομού. Όταν η αναζήτηση έγινε ακόμα πιο συγκεκριμένη με βάση μια πόλη ή ένα χωριό όπως *Λαογραφικά Μουσεία Καλαμάτας* τότε ήταν σίγουρο ότι θα εμφανιστούν όλα τα διαθέσιμα μουσεία. Επειδή δεν ήταν δυνατό να γίνει αναζήτηση για κάθε πόλη και χωριό ξεχωριστά, καταλήξαμε στην αναζήτηση με βάση τον νομό. Ως αποτέλεσμα για την ευκολότερη αναζήτηση και καταγραφή της προόδου προστέθηκε στην λίστα η στήλη Νομός.

Κατά την αναζήτηση μια ακόμα τεχνική που χρησιμοποιήσαμε για να πλησιάσουμε όσο πιο πολύ μπορούμε στην πλήρη καταγραφή ήταν αυτό του Google Maps. Κατά την καταγραφή ενός νομού μέσα από τις λίστες που αναφέρθηκαννωρίτερα παράλληλα γινόταν μια αναζήτηση για *Λαογραφικό Μουσείο* στην αντίστοιχη περιοχή του χάρτη. Έτσι καταφέραμε να βρούμε και μουσεία που δεν είχαν εμφανιστεί σε καμία από τις προηγούμενες αναζητήσεις. Αφού καταγράψουμε το μουσείο στο αρχείο μας το προσθέτουμε και σε μια λίστα στο Google Maps για την καλύτερη και πιο εύκολη πρόσβαση στην τοποθεσία του. Τέλος αναζητήσαμε το αρχείο της σχολής και παρουσιάστηκε μια νέα καταγραφή των λαογραφικών μουσείων από εργασία για το τμήμα του μεταπτυχιακού. Από την συγκεκριμένη καταγραφή προσθέσαμε τα μουσεία που δεν υπήρχαν ήδη στην λίστα μας καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας των μουσείων στα οποία αυτά ήταν διαθέσιμα.

Μετά την ολοκλήρωση της καταγραφής έγινε μια ανάλυση των αποτελεσμάτων με βάση την τοποθεσία, τις πηγές, τις ιστοσελίδες και όποια πληροφορία είχαμε άμεσα διαθέσιμη. Δημιουργήθηκαν κάποια διαγράμματα και παρουσιάστηκαν παρακάτω.

Αφού τελειώσαμε την διαδικασία καταγραφής της λίστας σειρά είχε η έρευνα για την προσβασιμότητα των μουσείων αυτών. Ξεκινήσαμε όπως και στο πρώτο κεφάλαιο κάνοντας αναζήτηση στο Google Scholar για την προσβασιμότητα και πιο συγκεκριμένα την διαδικτυακή προσβασιμότητα. Στη συνέχεια μελετήσαμε το πρότυπο WCAG από την επίσημη σελίδα του καθώς και τις προηγούμενες εκδόσεις του. Αφού κατανοήσαμε πλήρως τις απαιτήσεις του κάναμε αναζήτηση για εργαλεία αξιολόγησης με βάση αυτό το πρότυπο. Καταλήξαμε στο WAVE λόγω της διεπαφής του και του τρόπου που αναλύει την σελίδα ακόμα και σε τοπικό περιβάλλον.

Στη συνέχεια καταγράψαμε και παρουσιάσαμε όλες τις διαφορετικές σελίδες που περιέχει η σελίδα *samosmuseus.gr* η οποία δημιουργήθηκε για το συγκεκριμένο πρότζεκτ. Γνωρίζοντας τις διαφορές τους ελέγξαμε κάθε μια από αυτές για την συμμόρφωσή τους στο πρότυπο προσβασιμότητας. Καταγράψαμε τα αποτελέσματα και τρόπους βελτίωσης της κατάστασης έτσι ώστε να γίνει η σελίδα πιο προσβάσιμη σε όλους. Τέλος παρουσιάσαμε τα συμπεράσματα και τα αποτελέσματα της ερευνάς αυτής και της καταγραφής των λαογραφικών μουσείων δίνοντας έμφαση στα σημεία που χρειάζονται περισσότερη προσοχή.

4

Καταγραφή Λαογραφικών μουσείων Ελλάδας

4.1 Η διαδικασία και η σημασία της καταγραφής

Στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, αναλαμβάνουμε να πραγματοποιήσουμε μια εκτενή καταγραφή και οργάνωση των λαογραφικών μουσείων στην Ελλάδα. Στόχος είναι η κατάρτιση μιας λίστας που θα περιλαμβάνει όλα τα λαογραφικά μουσεία της χώρας ή όσα περισσότερα είναι εφικτό με βάση τα μέσα που διαθέτουμε. Το κύριο μέσο που θα χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η αξιοποίηση ηλεκτρονικών πηγών και του διαδικτύου για την καταγραφή των μουσείων αυτών και οι διαζώσεις πληροφόρηση για τις περιπτώσεις της Σάμου.

Σημαντική πρόκληση για αυτή την καταγραφή είναι η ελλιπής ηλεκτρονική παρουσία των μουσείων αυτών. Για τον λόγο αυτό η λίστα αναμένεται να μην είναι συγκεντρωτική. Ενώ θα γίνει προσπάθεια να προσεγγίσουμε την πληρέστερη κάλυψη με τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας. Στο έργο αυτό θα αξιοποιήσουμε και προηγούμενες καταγραφές, συλλέγοντας όσες περισσότερες πληροφορίες μπορούμε από την καθεμία.

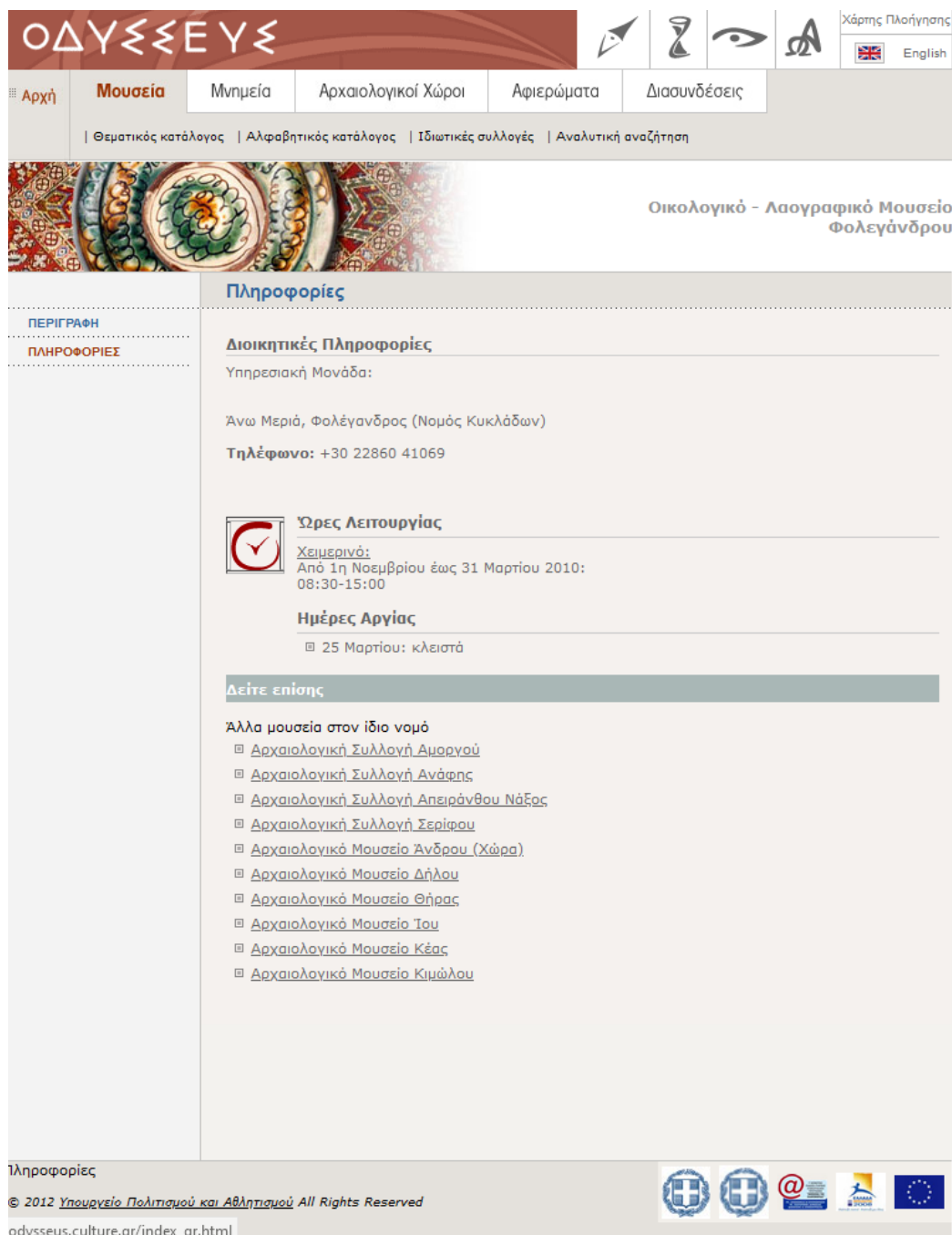
4.2 Προηγούμενες καταγραφές

Σαν σημείο εκκίνησης για την καταγραφή μας χρησιμοποιήσαμε λίστες που έχουν ήδη δημιουργηθεί σχετικά με τα λαογραφικά μουσεία από διάφορες πηγές στο διαδίκτυο. Με βάση αυτές ξεκίνησε και η δική μας αναζήτηση την οποία επεκτείναμε σημαντικά φτάνοντας όσο πιο κοντά σε με πλήρη λίστα μπορούσαμε να φτάσουμε. Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά μερικές από τις κυριότερες από αυτές τις λίστες καθώς και κάποιες πληροφορίες τους

4.2.1 Λίστα σελίδας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Οδυσσεύς

Στην σελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού μπορεί κανείς με μια αναζήτηση να επιλέξει τα μουσεία που είναι καταχωρημένα σε αυτή. Στη συνέχεια με την επιλογή “Θεματικός Κατάλογος” εμφανίζονται οι κατηγορίες των μουσείων και μπορούμε να επιλέξουμε την κατηγορία “Ιστορικά και Λαογραφικά Μουσεία”. Παρόλο που η συγκεκριμένη λίστα δεν περιέχει αποκλειστικά λαογραφικά μουσεία

μας δίνει 49 αποτελέσματα. Για κάθε ένα από αυτά τα μουσεία υπάρχει μια ξεχωριστή σελίδα στην οποία αναγράφεται μια περιγραφή για το μουσείο καθώς και γενικές πληροφορίες όπως ώρες λειτουργίας, διοικητικές πληροφορίες, πληροφορίες για τα εισιτήρια και πρόσβαση στο μουσείο. Αν και καλά οργανωμένη η συγκεκριμένη λίστα υστερεί στην ενημέρωση αφού τα περισσότερα μουσεία έχουν πληροφορίες που δεν έχουν ενημερωθεί για περισσότερο από μια δεκαετία.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Αρχή | **Μουσεία** | Μνημεία | Αρχαιολογικοί Χώροι | Αφιέρωματα | Διασυνδέσεις

Θεματικός κατάλογος | Αλφαβητικός κατάλογος | Ιδιωτικές συλλογές | Αναλυτική αναζήτηση

Χάρτης Πλοήγησης
English

Οικολογικό - Λαογραφικό Μουσείο Φολεγάνδρου

Πληροφορίες

Διοικητικές Πληροφορίες

Υπηρεσιακή Μονάδα:

Άνω Μεριά, Φολέγανδρος (Νομός Κυκλάδων)

Τηλέφωνο: +30 22860 41069

Ώρες Λειτουργίας

 Χειμερινό:
Από 1η Νοεμβρίου έως 31 Μαρτίου 2010:
08:30-15:00

Ημέρες Αργίας

▣ 25 Μαρτίου: κλειστά

Δείτε επίσης

Άλλα μουσεία στον ίδιο νομό

- ▣ [Αρχαιολογική Συλλογή Αμοργού](#)
- ▣ [Αρχαιολογική Συλλογή Ανάφης](#)
- ▣ [Αρχαιολογική Συλλογή Απειράνθου Νάξος](#)
- ▣ [Αρχαιολογική Συλλογή Σερίφου](#)
- ▣ [Αρχαιολογικό Μουσείο Άνδρου \(Χώρα\)](#)
- ▣ [Αρχαιολογικό Μουσείο Δήλου](#)
- ▣ [Αρχαιολογικό Μουσείο Θήρας](#)
- ▣ [Αρχαιολογικό Μουσείο Τού](#)
- ▣ [Αρχαιολογικό Μουσείο Κέας](#)
- ▣ [Αρχαιολογικό Μουσείο Κιμώλου](#)

Πληροφορίες

© 2012 Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού All Rights Reserved

odysseus.culture.gr/index_gr.html

Εικόνα 3 Σελίδα Οικολογικού - Λαογραφικού Μουσείου Φολεγάνδρου

4.2.2 Κατάλογος μουσείων της Ελλάδας από τη Βικιπαίδεια

Επόμενη λίστα που μας απασχόλησε ήταν αυτή της Βικιπαίδειας. Το συγκεκριμένο λήμμα αφορά την λίστα όλων των μουσείων της Ελλάδας και συγκεντρώνει κάποιες πληροφορίες για αυτά. Είναι χωρισμένη ανά θεματικές και βλέπουμε πως το κεφάλαιο για τα λαογραφικά μουσεία περιχέει 35 καταχωρήσεις. Για κάθε μουσείο υπάρχουν τα πεδία "Όνομα", "Περιοχή", "Διεύθυνση", "Ταχ.κώδικας" και "Ιστοσελίδα" όπου είναι διαθέσιμη.

Εικονικό μουσείο ευαγγελισμού της Θεοτόκου	Χαλκιδικής	"Ορμύλια"	04000416/http://annunciation.gr/
--	------------	-----------	----------------------------------

Περιεχόμενα

Αρχή

Αρχαιολογικά μουσεία

Βυζαντινά μουσεία

Λαογραφικά μουσεία

Ιστορικά μουσεία

Μουσεία τέχνης

Μουσεία φυσικής ιστορίας

Μουσεία τεχνολογίας

Πολεμικά και ναυτικά μουσεία

Διάφορα μουσεία

Εξωτερικοί σύνδεσμοι

Παραπομπές

Λαογραφικά μουσεία [Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

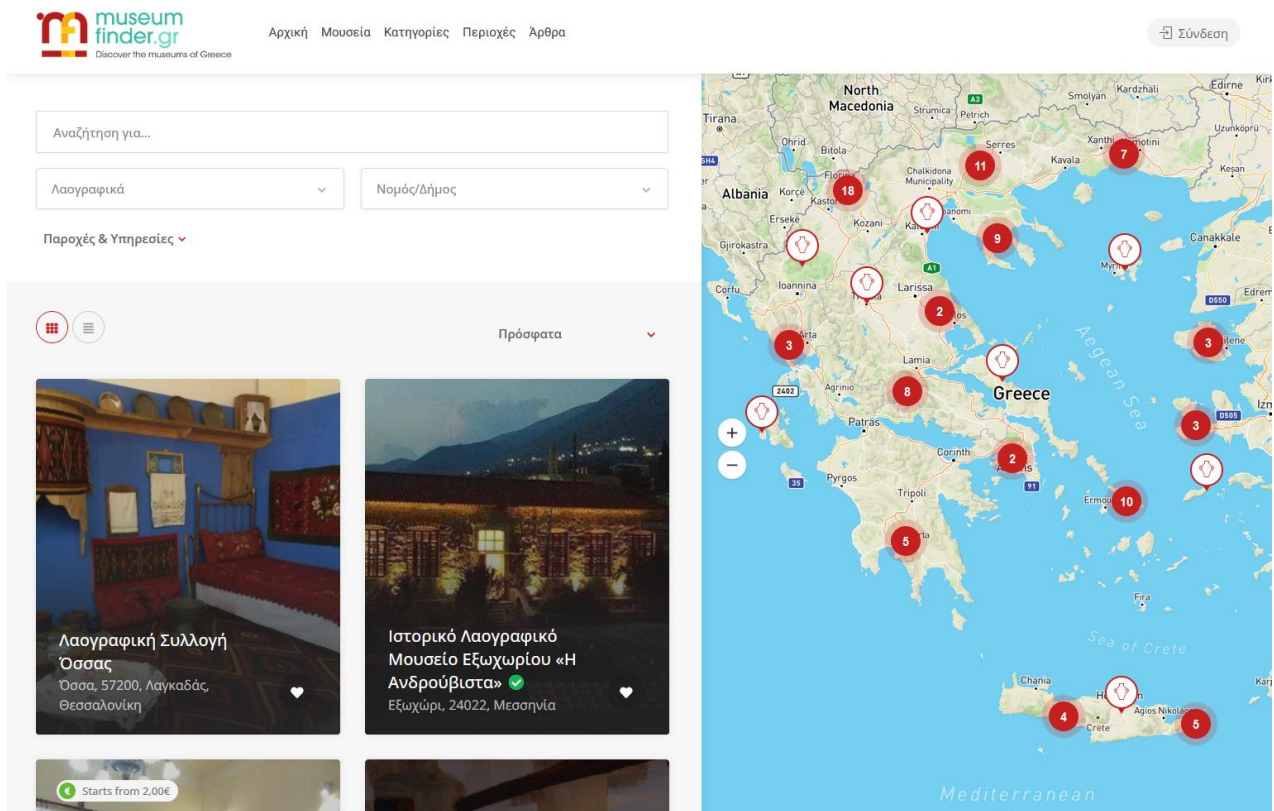
Όνομα	Περιοχή	Διεύθυνση	Ταχ.κώδικας	Ιστοσελίδα
Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης	Θεσσαλονίκη	Β.Ο'λγας 68 και Φίλιππου Νικολάου	546 42 Θεσσαλονίκη	
Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.	Θεσσαλονίκη	Πανεπιστημιούπολη	541 24 Θεσσαλονίκη	
Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Αχαρνών	Αχαρναί	Κεντρική Πλατεία Αχαρνών	13674 Αχαρναί	2102462701 / ileamouasio1982@gmail.com
Δωδεκανησιακό Μουσείο	Αθήνα	Δωδώνης 19	104 44 Σεπλία	
Εθνολογικό Μουσείο Θράκης	Αλεξανδρούπολη	14ης Μαΐου 63	681 00 Αλεξανδρούπολη	https://web.archive.org/web/20190518070719/http://www.emthrace.com/
Λαογραφικό Μουσείο Διδυμoteixou	Διδυμότειχο	Κολοκοτρώνη 22 & Βατάτζη	683 00 Διδυμότειχο	https://laografikodidym.wordpress.com/
Θρακικό, Εθνολογικό, Ιστορικό και Πολιτιστικό Μουσείο Κομοτηνής	Κομοτηνή	Κούλογλου 10	69132 Κομοτηνή	
Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης Αθηνών	Αθήνα	Κυδαθηναίων 17	105 58 Πλάκα	
Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Οργάνων	Αθήνα	Διογένη 1-3	105 59 Πλάκα	http://www.instruments-museum.gr/
Λαογραφικό Μουσείο Κομοτηνής	Κομοτηνή	Αγ. Γεωργίου 13	69132 Κομοτηνή	
Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσείο Κορίνθου	Κόρινθος	Ερμού 1	201 00 Κόρινθος	
Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καλαμάτας	Καλαμάτα	Αγίου Ιωάννου 12 και Κυριακού 1		

Εικόνα 5 Κατάλογος μουσείων της Ελλάδας από τη Βικιπαίδεια

14

4.2.3 Museum Finder

Τέλος μια από τις πιο ολοκληρωμένες λίστες που βρήκαμε ήταν αυτή του Museum Finder. Η ιστοσελίδα museumfinder.gr προσπαθεί εθελοντικά να συγκεντρώσει και να προβάλει όλους τους μουσειακούς χώρους στην Ελλάδα στο ευρύ κοινό. Ένας χρήστης της σελίδας μπορεί να κάνει αναζήτηση για κάποιο μουσείο και στη συνέχεια να βρει πληροφορίες για αυτό όπως μια σύντομη περιγραφή, φωτογραφίες, ώρες λειτουργίας, στοιχεία επικοινωνίας καθώς και ένα ακριβές σημείο στο χάρτη με την τοποθεσία του μουσείου. Σε μια αναζήτηση μας στην σελίδα διαπιστώσαμε ότι υπάρχουν 213 μουσεία καταχωρημένα ως λαογραφικά στο Museum Finder.

Εικόνα 6 Σελίδα Αναζήτησης από Museumfinder.gr

15

4.3 Λίστα Λαογραφικών Ελλάδας με πλήθος και πηγές

Στη συνέχεια προχωρήσαμε στην δημιουργία της δικής μας λίστας για τα λαογραφικά μουσεία της Ελλάδας. Η λίστα αυτή περιέχει πληροφορίες όπως το όνομα του κάθε μουσείου, την διεύθυνση του μαζί με την ταχυδρομικό κώδικα, τον νομό στον οποίο ανήκει και την ιστοσελίδα του. Στις περιπτώσεις που κάποιο μουσείο δεν έχει ιστοσελίδα σε καμία μορφή παρέχεται μια επιπλέον στήλη στην λίστα όπου αναφέρεται η διαδικτυακή πηγή της πληροφορίας του μουσείου. Λόγω της φύσης και της εμβέλειας της πλειονότητας των λαογραφικών μουσείων τέτοιες πηγές συχνά είναι άρθρα τοπικών ειδησεογραφικών πρακτορείων και εφημερίδων που αναφέρουν ως είδηση την ίδρυση του μουσείου ή κάποια εκδήλωση σε αυτό. Τέλος, στη λίστα για λόγους συντομίας καταγράφουμε το “Λαογραφικό Μουσείο” ως Λ.Μ. και για να είναι πιο ξεκάθαρη η υπόλοιπη ονομασία του μουσείου που μας ενδιαφέρει.

Ενδεικτικά, παρουσιάζουμε ένα τμήμα της λίστας που αφορά τον νομό Κυκλάδων.

Όνομα Μουσείου	Διεύθυνση	Νομός	Site	Πηγή
Λ.Μ. Συνετίου	Συνέτι 845 00	Κυκλάδων	https://www.synteti.gr/	
Αγροτικό Λαογραφικό και Πολιτιστικό Μουσείο Κέας	Μυλοπόταμος 840 02	Κυκλάδων	https://www.facebook.com/Laografiko.Mouseio.Keas/	
Λ.Μ. Μυκόνου	Μύκονος 846 00	Κυκλάδων	https://www.mykonosfolkloremuseum.gr/	

Λ.Μ. Χώρας	Κύθνος 840 06	Κυκλάδων	https://www.kythnos.gr/%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%B1/	
Λ.Μ. Δρυοπίδας	Δρυοπίδα 840 06	Κυκλάδων	https://www.kythnos.gr/%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%B1/	
Μουσείο Παραδοσιακών Επαγγελμάτων	Δον Ι. Στεφάνου, Άνω Σύρος 841 00	Κυκλάδων	https://www.syrosi-sland.gr/traditional-professions-exhibition/	
Λ.Μ. Σίφνου	Απολλωνία 840 03	Κυκλάδων	https://sifnos.gr/%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%B1/	
Έκθεση λαογραφικού υλικού "Ιωάννης Ατσόνιος"	Αρτεμύνας 840 03	Κυκλάδων	https://sifnos.gr/%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%B1/	
Ιστορικό και Λ.Μ. Αντιπάρου	Πεζόδρομος, Κεντρική 840 07	Κυκλάδων	https://antiparos.com/el/explore/historical-and-folklore-museum/	
Λ.Μ. Λευκών	Λευκές 844 00	Κυκλάδων	-	https://www.welcometoparos.com/axiotheata/laografiko-moyseio-leykes/
Λ.Μ. Μάρπησσας	Μάρπησσα 844 00	Κυκλάδων	https://www.paros.gr/el/ti-tha-kanw/shmeia-endiaferontos/moyseia/254-laografiko-moyseio-marphssas.html	
Λ.Μ. Κορώνου	Κόρωνος 843 02	Κυκλάδων	-	https://naxospress.gr/politismos/naxos-koronos-egkainia-ayrio-1807-sta-laografika-moyseia/
Λ.Μ. Απεράθου	Απείραθος 843 02	Κυκλάδων	-	https://mynaxos.gr/2018/05/ta-moyseia-tis-apeiranthoy

Λ.Μ. - Λαϊκής τέχνης Φλώριου Χωριανόπουλου	Χαλκείο 843 02	Κυκλάδων	https://www.facebook.com/profile.php?id=100068960280717	
Μουσείο Κυκλαδίτικης Λαογραφίας	Αλυκή 844 00	Κυκλάδων	-	https://www.paros.gr/el/ti-tha-kanw/shmeia-endiaferontos/mouseia/213-mouseio-kykladikis-laografias-benetou-skiada.html
Λαογραφικό και Ναυτικό Μουσείο Κιμώλου	Κίμωλος 840 04	Κυκλάδων	https://www.kimolos.gr/axiotheata/mouseia/laografiko	
Ιστορικό και Λ.Μ. Μήλου	Πλάκα 848 00	Κυκλάδων	-	https://www.e-kyklades.gr/showroom/tourism/FOLKHISTORICMUSEUMOFMELOS?lang=el
Λ.Μ. Φολεγάνδρου	Φολεγάνδρος 840 11	Κυκλάδων	-	http://odysseus.culture.gr/h/1/eh155.jsp?obj_id=3425
Λ.Μ. Ίου	Ίος 840 01	Κυκλάδων	-	https://iospaths.gr/folklife-museum/
Λ.Μ. Κουφονησίων	Κουφονήσι 843 00	Κυκλάδων	http://www.koufonisia.gr/?page_id=3052	
Λ.Μ. Σαντορίνης «Εμμ. Α. Λιγνός»	Θήρα 847 00	Κυκλάδων	https://www.santorinifolkmuseum.com/	
Αρχοντικό Αργυρού	Θήρα 847 00	Κυκλάδων	https://argyrosmanion.com/el/	
Λ.Μ. Αμοργού	Χώρα 840 08	Κυκλάδων	https://amorgos.gr/explore-amorgos/folklore-museum/	
Παραδοσιακό Χωριό «Η Σαντορίνη που Έφυγε»	Πύργος Καλλίστης 847 00	Κυκλάδων	http://www.santorini-museum.com/en/	
Λ.Μ. Αρνάδου	Αρνάδος 842 00	Κυκλάδων	https://arnados.wordpress.com/%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%BC%CE%B	

			F%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%BF/	
Λ.Μ. Βωλάξ	Βώλακας 842 00	Κυκλάδων	https://www.volax.gr/index.php/categories/27-%CE%9C%CE%9F%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%9F	
Λ.Μ. Μονής Ιησουιτών	Λουτρά 842 00	Κυκλάδων	-	https://tinosecret.gr/listing-item/laografiko-monis-ihsouiton/
Λ.Μ. Μονής Αγίας Τριάδας	Τήνος 842 00	Κυκλάδων	-	https://tinosecret.gr/listing-item/laografiko-agias-triadas/
Λ.Μ. Μονής Ουρσουλινών	Λουτρά 842 00	Κυκλάδων	-	https://tinosecret.gr/listing-item/laografiko-monis-oursoulinon/
Λ.Μ. Τριποτάμου	Τριπόταμος 842 00	Κυκλάδων	http://laografikomtripotamou.blogspot.com/	
Μέγαρον Γκύζη	Θήρα 847 00	Κυκλάδων	http://gyzimegaron.gr/	

4.4 Χάρτης με τοποθεσίες Λαογραφικών Μουσείων Ελλάδας

Σε συνδυασμό με την λίστα που δημιουργήθηκε για την καταγραφή των λαογραφικών μουσείων κρίναμε απαραίτητο να δημιουργήσουμε έναν χάρτη που θα απεικονίζει τις ακριβείς τοποθεσίες τους. Συχνά, τα λαογραφικά μουσεία βρίσκονται σε χωριά και μικρές κοινότητες, κάτι που καθιστά την πρόσβαση σε αυτά δυσκολότερη. Ένα από τα κύρια προβλήματα που προέκυψαν είναι η έλλειψη ολοκληρωμένης διεύθυνσης. Όπως φαίνεται και στο τμήμα της λίστας που παρουσιάστηκε παραπάνω, πολλά μουσεία έχουν ως διεύθυνση μόνο την ονομασία του χωριού και έναν ταχυδρομικό κώδικα.

Για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, καταγράφηκαν τα μουσεία σε έναν χάρτη με πιο συγκεκριμένες τοποθεσίες όπου αυτές ήταν διαθέσιμες. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπήρχαν αρκετές πληροφορίες για την ακριβή τοποθεσία ενός μουσείου, χρησιμοποιήθηκαν ως συντεταγμένες το κέντρο της κοινότητας ή του χωριού, παρέχοντας έτσι μια όσο το δυνατόν κοντινότερη προσέγγιση στη θέση τους.

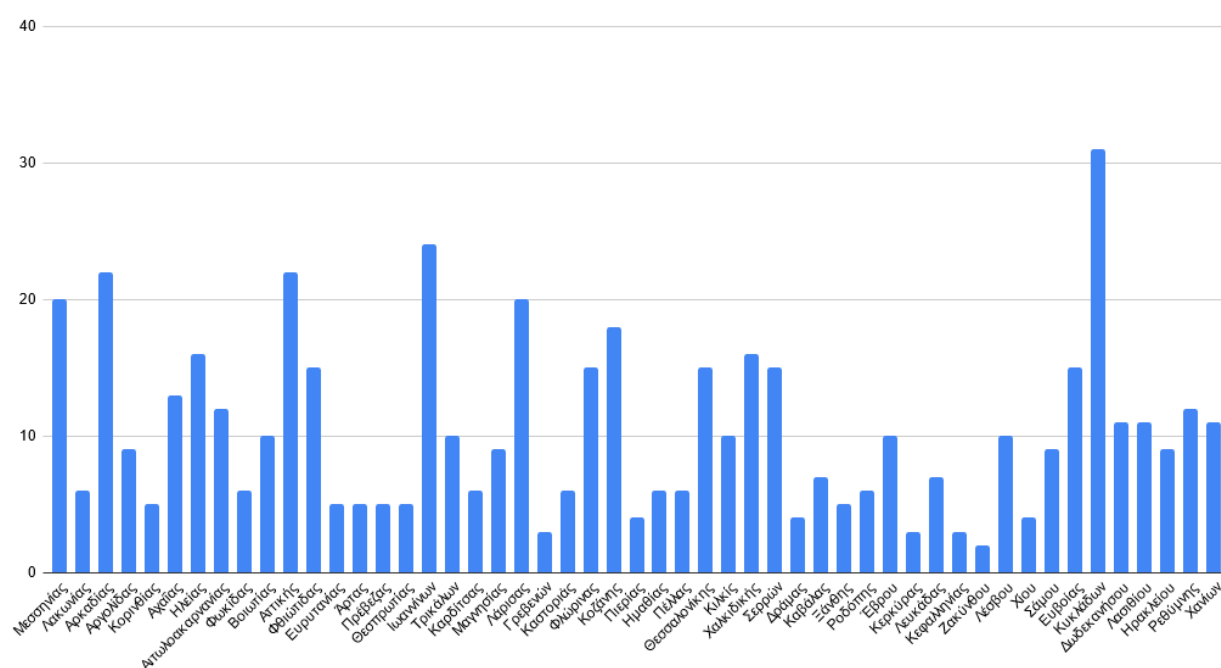
Επιπλέον, ακόμα και στους χάρτες της Google που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του χάρτη των λαογραφικών μουσείων, παρατηρήθηκαν αρκετές ελλείψεις στις πληροφορίες τους. Σε περιπτώσεις που είχαμε διαθέσιμες αυτές τις πληροφορίες, προσπαθήσαμε να τις ενημερώσουμε για καλύτερη πρόσβαση σε αυτά. Οι πληροφορίες που προστέθηκαν στους χάρτες περιλάμβαναν τις ώρες λειτουργίας, τις ιστοσελίδες των μουσείων, διορθώσεις στα ονόματά τους και άλλες σχετικές λεπτομέρειες.

Εικόνα 7 Λεπτομέρεια από τον χάρτη λαογραφικών που δημιουργήθηκε

4.5 Ανάλυση λίστας ανά νομούς/περιοχές και συμπεράσματα για το πλήθος και την καταγραφή τους

Έχοντας στα χέρια μας την λίστα αυτή μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες πέρα από τις προφανείς. Παρακάτω θα εκθέσουμε μερικά από τα ευρήματα μας μέσα από αυτή την ανασκόπηση της λίστας για την ανάλυση του πλήθους των μουσείων, την αποτύπωση της γεωγραφικής τους κατανομής και την παρουσίαση της καταγραφής τους ανά περιοχή.

Πλήθος μουσείων

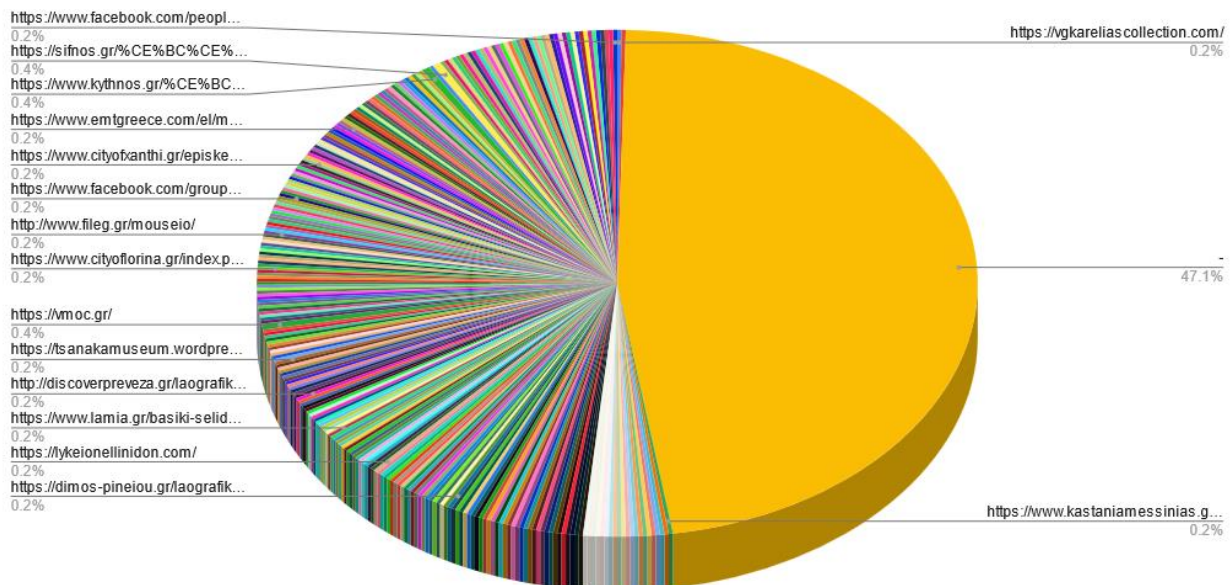

Εικόνα 8 Γράφημα που δημιουργήθηκε από την λίστα καταγραφής των λαογραφικών μουσείων με το πλήθος τους ανα νομό

Το συνολικό πλήθος καταγεγραμμένων λαογραφικών μουσείων στην Ελλάδα ανέρχεται στα 529. Ο αριθμός αυτός είναι πολλαπλάσιος από οποιαδήποτε άλλη λίστα συμβουλευτήκαμε νωρίτερα ξεπερνώντας τες έως και περισσότερες από δέκα φορές στο μέγεθος σε κάποιες περιπτώσεις.

Σχετικά με την κατανομή τους ανά την χώρα μπορούμε να παρατηρήσουμε το παρακάτω διάγραμμα το οποίο παρουσιάζει το πλήθος των λαογραφικών μουσείων ανά νομό. Ως νομός με το μεγαλύτερο πλήθος είναι αυτός των Κυκλάδων με 31 μουσεία ενώ στο αντίθετο άκρο βρίσκεται ο νομός Ζάκυνθου έχοντας τα λιγότερα λαογραφικά με μόλις 2.

Ακόμα σημαντικές είναι και οι πληροφορίες που παίρνουμε για την ηλεκτρονική τους παρουσία μέσα από την λίστα. Η τέταρτη στήλη μας παρουσιάζει τις ιστοσελίδες των μουσείων ή την έλλειψή τους στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει καμία. Με μια ματιά στα δεδομένα επιβεβαιώνονται οι αρχικές μας παρατηρήσεις καθώς όπως βλέπουμε και στο παρακάτω διάγραμμα σχεδόν τα μισά μουσεία δεν έχουν καμία ιστοσελίδα για την προβολή τους στο διαδίκτυο. Το ποσοστό αυτό είναι λίγο παραπάνω από 47%. Από την άλλη βλέπουμε επίσης ότι τα μουσεία που διαθέτουν σελίδες προβολής τους συχνά δεν έχουν κάποια εξειδικευμένη σελίδα αλλά αντ' αυτού χρησιμοποιούν συνήθως μια ομάδα στο Facebook ή κάποια υποσελίδα από τον ισότοπο του τοπικού δήμου στον οποίο ανήκουν. Για τα παραπάνω κρίνεται απαραίτητη η αύξηση της ηλεκτρονικής παρουσίας τους καθώς βρίσκεται σε μεγάλη έλλειψη, πράγμα που συμβάλλει στην δυσκολία της ανάπτυξής τους.

Εικόνα 9 Γράφημα που δημιουργήθηκε από την λίστα καταγραφής των λαογραφικών μουσείων με το πλήθος των ξεχωριστών ιστοσελίδων

4.6 Ενημέρωση και τελική μορφή της λίστας

Κατά την διάρκεια εκπόνησης της εργασίας αναπτύχθηκε και μια λίστα λαογραφικών μουσείων από εργαστήριο μεταπτυχιακού κύκλου του τμήματος. Η συγκεκριμένη λίστα παρουσιάζει 297 λαογραφικά μουσεία. Πέρα από στοιχεία που υπάρχουν και στην λίστα μας, η συγκεκριμένη καταγραφή συγκεντρώνει και στοιχεία επικοινωνίας για όσα μουσεία ήταν αυτά διαθέσιμα. Τα στοιχεία αυτά είναι χρήσιμο να υπάρχουν και στην τελική λίστα. Επίσης από την στιγμή που ακολουθήθηκε διαφορετική μεθοδολογία καταγραφής των μουσείων υπάρχουν και διαφορετικά αποτελέσματα. Έτσι προχωρήσαμε στην συγχώνευση των δύο αυτών καταγράφων κρατώντας όσα στοιχεία χρειαζόμαστε από την καθεμία καθώς και νέα μουσεία τα οποία δεν είχαν καταγραφεί στην προηγούμενη λίστα. Η τελική συγκεντρωτική λίστα ανέρχεται στα 561 λαογραφικά μουσεία με αρκετά από αυτά να έχουν πλέον και στοιχεία επικοινωνίας. Στην συγχώνευση παραβλάψαμε μουσεία που έχουν καταγραφεί με διαφορετικά ονόματα και κάναμε όποιες διορθώσεις κρίναμε απαραίτητες. Τέλος προσθέσαμε και στον χάρτη τα επιπλέον μουσεία για την ολοκλήρωση της καταγραφής.

5

Προσβασιμότητα στα λαογραφικά μουσεία

5.1 Βασικές Έννοιες και Ορισμοί προσβασιμότητας

Η προσβασιμότητα αφορά τη δυνατότητα όλων των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες, να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, προϊόντα και υπηρεσίες με τον πλέον δυνατό εύκολο και αποτελεσματικό τρόπο χωρίς διακρίσεις. Διαδραματίζει έναν κρίσιμο ρόλο στην κοινωνία μας, διότι ενισχύει την ισότητα και την κοινωνική συμπερίληψη. Όταν λέμε πρόσβαση σε πληροφορίες, δεν αναφερόμαστε μόνο σε κείμενα ή δεδομένα. Προσβασιμότητα σημαίνει ότι οι άνθρωποι έχουν τη δυνατότητα να αποκτούν πρόσβαση σε πληροφορίες και περιεχόμενο ανεξάρτητα από τη μορφή του, είτε πρόκειται για κείμενο, εικόνες, ήχο, βίντεο, ή ακόμα και διαδραστικές εφαρμογές.

Ο στόχος της προσβασιμότητας είναι να καταργήσει τα εμπόδια που εμποδίζουν τα άτομα με αναπηρίες από το να απολαμβάνουν πλήρως τη ζωή τους και να συμμετέχουν πλήρως σε κοινωνικές, πολιτιστικές και επαγγελματικές δραστηριότητες. Περιλαμβάνει τη δημιουργία περιβάλλοντων, προϊόντων και υπηρεσιών που είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ατόμων με διάφορες αναπηρίες, όπως προβλήματα όρασης, ακοής, κινητικότητας, ή αναπτυξιακές διαταραχές. Στον πολιτιστικό τομέα, που μας απασχολεί στην συγκεκριμένη εργασία, η προσβασιμότητα αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς η πολιτιστική κληρονομιά και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις πρέπει να είναι προσίτες σε όλους τους πολίτες, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση του πολιτισμικού διαλόγου και της κοινωνικής συνοχής.¹⁶

5.2 Τομείς προσβασιμότητας

Η έννοια της προσβασιμότητας αφορά πολλούς διαφορετικούς τομείς της καθημερινής ζωής και του περιβάλλοντος. Ο καθένας από αυτούς είναι σημαντικό κομμάτι για να δημιουργηθεί μια συμπεριληπτική κοινωνία χωρίς διακρίσεις. Επιγραμματικά θα αναφερθούμε σε μερικούς τομείς, κρίσιμους σε αυτή την μετάβαση.

Φυσική Προσβασιμότητα: Αφορά την πρόσβαση ατόμων με κινητικά ή άλλα είδη αναπηρίας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, όπως κτίρια, δομές, μέσα μεταφοράς, πεζοδρόμια και πάρκα. Επικεντρώνεται στη

δημιουργία περιβάλλοντος που είναι προσιτό σε άτομα με διάφορους τύπους αναπηρίας, εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους.

Προσβασιμότητα στην Εκπαίδευση: Εξασφαλίζει ότι όλοι έχουν πρόσβαση σε παιδεία και εκπαιδευτικές ευκαιρίες, ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο, την οικονομική κατάσταση και άλλους παράγοντες. Η εκπαίδευση πρέπει να είναι προσβάσιμη για όλους, παρέχοντας τις απαραίτητες προσαρμογές και υποστήριξη για την επιτυχή εκπαιδευτική πορεία κάθε μαθητή.

Προσβασιμότητα στην υγεία: ένας κρίσιμος παράγοντας για τη διασφάλιση της ισότητας και της δικαιοσύνης στον τομέα της υγείας. Αναπτύσσοντας προγράμματα και υποδομές που είναι προσιτά σε όλους, ανεξαρτήτως του φύλου, της ηλικίας, της οικονομικής κατάστασης, ή της φυσικής ή νοητικής κατάστασης, βελτιώνεται σημαντικά η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

Ψηφιακή Προσβασιμότητα: Αφορά την πρόσβαση στην τεχνολογία και το διαδίκτυο για όλους, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με αναπηρίες και άλλες δυσκολίες. Μια υποκατηγορία του τομέα αυτού είναι και η διαδικτυακή προσβασιμότητα η οποία αφορά και την σελίδα μας που θα δούμε στη συνέχεια.

5.3 Διαδικτυακή προσβασιμότητα

Στο παρελθόν η έννοια της προσβασιμότητας σχετιζόταν συνήθως με τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε έναν χώρο, ειδικότερα τη δυνατότητα των ατόμων με αναπηρίες να κινούνται εύκολα σε ένα περιβάλλον με φυσικές δομές. Παρόλο που έχουν σημειωθεί σημαντικές βελτιώσεις στον τομέα της αρχιτεκτονικής και της κατασκευής κτιρίων που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες, η προσβασιμότητα έχει επανέλθει ως ζήτημα και σε νέους τομείς. Το σύγχρονο πρόβλημα της προσβασιμότητας επικεντρώνεται στη δυνατότητα των ατόμων με αναπηρίες να αξιοποιούν διαδραστικά συστήματα, εφαρμογές και υπηρεσίες που παρέχονται μέσω των σύγχρονων τεχνολογιών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.¹⁷

Αν και η πρόσβαση σε αυτές τις τεχνολογίες παραμένει περιορισμένη σε όσους έχουν την οικονομική δυνατότητα να ανταπεξέλθουν, τα τελευταία χρόνια γίνεται όλο και πιο διαδεδομένη στον δυτικό κόσμο. Για όσους έχουν πρόσβαση, η τεχνολογία αυτή προσφέρει τη δυνατότητα να αναζητήσουν πληροφορίες και υπηρεσίες μειώνοντας τα εμπόδια της απόστασης και του κόστους, καθώς και την προσβασιμότητα και την χρησιμότητα των διεπαφών που συναντούν.

Έτσι ως διαδικτυακή προσβασιμότητα ή προσβασιμότητα στον παγκόσμιο ιστό ορίζουμε την πρακτική της ενσωμάτωσης, έτσι ώστε να εξαλειφθούν τυχόν εμπόδια που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την αλληλεπίδραση ή την πρόσβαση σε ιστότοπους του Παγκόσμιου Ιστού από άτομα με σωματικές αναπηρίες, περιορισμούς λόγω καταστάσεων αναπηρίας και κοινωνικοοικονομικά εμπόδια όπως η περιορισμένη ζώνη και η χαμηλή ταχύτητα.

Μερικά εμπόδια στα οποία προσπαθεί να ανταπεξέλθει η διαδικτυακή προσβασιμότητα είναι τα παρακάτω: Προκλήσεις στην επικοινωνία

Τα άτομα με διαταραχές επικοινωνίας αντιμετωπίζουν εμπόδια στην καθαρή παραγωγή του λόγου, πράγμα που μπορεί να προέρχεται από διάφορες αιτίες, όπως η εκφυλιστική διαδικασία των νευρών ή των μυών, εγκεφαλικά επεισόδια και τραυματισμούς των φωνητικών χορδών. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του λόγου, οι σύγχρονες λύσεις περιλαμβάνουν διεπαφές κειμένου σε συνδυασμό με συνθέτες φωνής, προσφέροντας σημαντική βελτίωση σε σχέση με παλαιότερες μεθόδους όπως οι δονητές λάρυγγα που χρησιμοποιούνταν από τη δεκαετία του 1960.

Προβλήματα ακοής

Η απώλεια ακοής, ακόμα και σε ένα κατώφλι 30 dB για ένα μόνο επίπεδο, μπορεί να μην αντιλαμβάνεται πάντα ως αναπηρία, αλλά μπορεί να διακόπτει τον εντοπισμό ήχου και την κατανόηση, ειδικά σε θορυβώδη περιβάλλοντα. Η ελαφρά έως μέτρια απώλεια ακοής μπορεί συχνά να διορθωθεί με ακουστικά ή φορητές συσκευές με αναγνώριση ομιλίας που παράγουν κείμενο για την κατανόηση της συνομιλίας. Η βαθιά απώλεια ακοής βρίσκει λύσεις σε συσκευές τηλεπικοινωνιών όπως τα τηλέγραφα (TTY) ή μέσω του Διαδικτύου, χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή εφαρμογές επεξεργασίας κειμένου. Σύγχρονες εξελίξεις περιλαμβάνουν ακόμη και άβιατα νοηματικής γλώσσας σε δημόσιους χώρους, ενισχύοντας την προσβασιμότητα για την κοινότητα των κωφών.

Προβλήματα όρασης

Υπάρχουν διάφορα τεχνολογικά προϊόντα που βοηθούν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων όρασης, όπως λογισμικό μεγέθυνσης οθόνης, αναγνώστες οθόνης, εμφάνιση με ομιλία που συνοδεύει το περιεχόμενο, εμφανίσεις Braille, εκτυπωτές Braille, κάμερες Braille, τηλέφωνα και tablet με φωνή. Ένα προϊόν που αναδύεται και θα καταστήσει τις κανονικές οθόνες υπολογιστών προσβάσιμες για τους τυφλούς είναι η απτική οθόνη που παρέχει υφή που αντιστοιχεί σε φωτεινά και σκοτεινά σημεία σε μια συμβατική οθόνη.¹⁸

5.4 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προσβασιμότητα του περιεχομένου του Ιστού (WCAG)

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων έχει δημιουργηθεί από την Κοινοπραξία του Παγκόσμιου Ιστού (W3C) ένα πρότυπο ηλεκτρονικής προσβασιμότητας. Ο λόγος για τις Οδηγίες Προσβασιμότητας Περιεχομένου Ιστού, γνωστό και ως Web Content Accessibility Guidelines (WCAG). Η αρχική του έκδοση δημοσιεύθηκε το 1999 και αποτελεί ένα σύνολο οδηγιών για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη προσβάσιμων ιστοσελίδων και εφαρμογών διαδικτύου. Οι οδηγίες WCAG έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους δημιουργούς ιστοσελίδων και τους προγραμματιστές να κατασκευάσουν ιστότοπους που είναι προσβάσιμοι για όλους, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με αναπηρίες ή άλλες δυσκολίες. Πάνω σε αυτές έχουν βασιστεί και πολλά άλλα πρότυπα όπως και το ευρωπαϊκό πρότυπο EN 301 549. Έτσι μέσω της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων, η οποία τέθηκε σε ισχύ στα τέλη Δεκεμβρίου 2016, οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα υποχρεούνται να εφαρμόζουν επίπεδο συμμόρφωσης AA με βάση την τελευταία έκδοση του WCAG.

Ύστερα από χρόνια το WCAG 1.0 χρειάστηκε μια αναθεώρηση για να αντικατοπτρίζει τις νέες αλλαγές στον παγκόσμιο ιστό. Το Δεκέμβρη του 2008 η κοινοπραξία δημοσίευσε το WCAG 2.0 το οποίο παραμένει σε ισχύ μέχρι και σήμερα. Σε γενικές γραμμές το πρότυπο αυτό χωρίζεται σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα. Στο πρώτο βρίσκονται οι Αρχές με τις οποίες γίνεται ξεκάθαρη η έννοια της προσβασιμότητας στο διαδίκτυο. Αυτές είναι αντιληψιμότητα, λειτουργικότητα, κατανοησιμότητα και ευρωστία περιεχομένου. Στη συνέχεια συναντάμε τις οδηγίες. Δώδεκα προτάσεις οι οποίες βοηθούν τους συγγραφείς περιεχομένου να το κάνουν πιο προσβάσιμο χωρίς όμως να υπάρχει κάποιος άμεσος τρόπος ελέγχου για αυτό. Έτσι στο επόμενο επίπεδο έχουμε τα Κριτήρια επιτυχίας. Για κάθε μια οδηγία υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια για τον ακριβή έλεγχο συμμόρφωσης του περιεχομένου. Με βάση αυτά τα κριτήρια το περιεχόμενο κατατάσσεται σε ένα από τα τρία επίπεδα συμμόρφωσης, από Α που ορίζεται το κατώτερο, σε ΑΑ, και τέλος σε ΑΑΑ που είναι το μέγιστο δυνατό. Στο τελευταίο επίπεδο υπάρχει για κάθε οδηγία και κριτήριο επιτυχίας μια πληθώρα από τεχνικές για την επίτευξη τους. Χωρίζονται σε επαρκείς και συμβουλευτικές τεχνικές με βάση την βοήθεια που παρέχουν στους δημιουργούς για την βελτίωση της προσβασιμότητας. Ο συνδυασμός όλων των επιπέδων προσφέρουν την κατάλληλη καθοδήγηση για την δημιουργία ενός προσβάσιμου περιεχομένου για τον τελικό χρήστη.

Σύμφωνα με το πρότυπο προσβάσιμο περιεχόμενο αναφέρεται αυτό που συμμορφώνεται με τις τέσσερις βασικές αρχές προσβασιμότητας στο διαδίκτυο και για αυτό θα πρέπει να είναι:

Αντιληπτό: Το περιεχόμενο πρέπει να παρουσιάζεται στους χρήστες με τρόπο που είναι κατανοητός από τις αισθήσεις τους. Για παράδειγμα, οι εικόνες πρέπει να περιγράφονται με χρήση κειμένου για χρήστες με προβλήματα όρασης.

Λειτουργικό: Τα στοιχεία της διεπαφής και η πλοήγηση πρέπει να λειτουργούν αποτελεσματικά. Οι χρήστες πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν αποδοτικά τη διαθέσιμη λειτουργικότητα.

Κατανοητό: Τόσο το περιεχόμενο όσο και η λειτουργικότητα πρέπει να είναι κατανοητά μέσω της διεπαφής χρήστη. Οι χρήστες πρέπει να μπορούν να κατανοούν τις πληροφορίες και τη λειτουργία της διεπαφής.

Εύρωστο: Το περιεχόμενο πρέπει να είναι σταθερό και να μπορεί να ερμηνευθεί αξιόπιστα από ένα ευρύ φάσμα χρηστών και τεχνολογιών υποστήριξης. Οι χρήστες πρέπει να έχουν συνεχή πρόσβαση στο περιεχόμενο καθώς εξελίσσονται οι τεχνολογίες.¹⁹

Τέλος, τον Ιούνιο του 2018 παρουσιάστηκε το WCAG 2.1 το οποίο ήρθε να προσθέσει στην προηγούμενη έκδοση και να την εμπλουτίσει με 17 ακόμα κριτήρια επιτυχίας. Ακολουθώντας την εξέλιξη αυτή, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημέρωσε την οδηγία του 2016 έτσι ώστε να συμπεριλάβει και την έκδοση 2.1 του WCAG.

6

Ανάπτυξη και αξιολόγηση ιστοσελίδας

6.1 Χάρτης σελίδας και επιμέρους σελίδες

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας αλλά και του ευρύτερου πρότζεκ στο οποίο εντάσσεται σχετικά με τα λαογραφικά μουσεία, δημιουργήθηκε μια σελίδα για την προβολή των λαογραφικών μουσείων της Σάμου. Όπως είδαμε και στα προηγούμενα κεφάλαια τα περισσότερα λαογραφικά μουσεία έχουν ελάχιστη ηλεκτρονική παρουσία, πράγμα που προσπαθούμε να αλλάξουμε με αυτό το πρότζεκτ. Με την συγκεκριμένη σελίδα θα μπορούν να προβληθούν όλα τα λαογραφικά μουσεία της Σάμου και να διαφημιστούν με αυτόν τον τρόπο, κάνοντας πολύ πιο εύκολα διαθέσιμες τις πληροφορίες τους στο ευρύ κοινό. Επίσης σημαντική είναι και η οργάνωση των εκθεμάτων τους. Μέσα από το έργο αυτό καταγράψαμε, ταξινομήσαμε, οργανώσαμε και προβάλαμε και τα εκθέματα του κάθε μουσείου. Ως αποτέλεσμα οι συλλογές των μουσείων είναι πλέον ψηφιοποιημένες και μπορεί να τις απολαύσει ο καθένας από οποιοδήποτε σημείο. Παρακάτω θα δούμε τις σελίδες που δημιουργήθηκαν και τα περιεχόμενά τους. Η σελίδα είναι δυναμική και δύναται να αλλάξει ανάλογα με το μέγεθος της οθόνης που προβάλλεται αλλά για λόγους συνοχής οι παρακάτω περιγραφές έγιναν ανοίγοντας την σελίδα σε μια συσκευή με οθόνη αναλογίας 16:9 που είναι και η πιο διαδεδομένη σήμερα.

Η διεύθυνση της σελίδας είναι: <https://samosmuseums.gr/>

6.1.1 Αρχική

Εικόνα 10: Αρχική Σελίδα Samosmuseums.gr

Στην αρχική σελίδα έχουμε αρχικά το λογότυπο που έχει δημιουργηθεί για την σελίδα. Στο header έχουμε επίσης τις επιλογές για “αρχική”, “Λαογραφικά Μουσεία”, Λαογραφία Σάμου”, 360 Tour”, “το Έργο” και ένα εικονίδιο για την επιλογή της γλώσσας της σελίδας. Οι επιλογές “λαογραφικά Μουσεία” και “λαογραφία Σάμου” μας δίνουν ένα drop-down menu με τα μουσεία και διάφορες πτυχές της λαογραφίας της Σάμου αντίστοιχα. Ακριβώς πιο κάτω βρίσκονται οκτώ εικόνες από τα κτίρια των μουσείων με το όνομα του καθενός τα οποία ο χρήστης μπορεί να επιλέξει για να μεταφερθεί στην σελίδα του κάθε μουσείου.

Συνεχίζοντας έχουμε ένα απόσπασμα κειμένου σχετικά με την σαμιακή λαογραφία και μια επιλογή για “περισσότερα” ή οποία παραπέμπει στην σελίδα “λαογραφία Σάμου”. Δεξιά από αυτό έχουμε ένα χάρτη της Σάμου με σημειωμένες τις τοποθεσίες των μουσείων. Κάνοντας κλικ στην τοποθεσία στον χάρτη γίνεται ανακατεύθυνση στην σελίδα του αντίστοιχου μουσείου.

6.1.2 Σαμιακή Λαογραφία

Λαογραφικά
Μουσεία Σάμου

Αρχική Λαογραφικά Μουσεία Λαογραφία Σάμου 360° Tour Το έργο

Σαμιακή Λαογραφία

Το σύνολο των λαογραφικών μουσείων στην Σάμο, είναι οκτώ. Τα μουσεία αυτά βρίσκονται στο Καρλόβασι, στα Κοιμείκια, στα Μεσάγια, στον Παγώνδα, στην Άμπελο, στους Μαυρατζάδικους, στους Μυτιληνιούς και στο Πυθαγόρειο. Το κάθε μουσείο εκθέτει συλλογές και αντικείμενα που αντικατοπτρίζουν τον καθημερινό τρόπο ζωής και πολιτισμό των ανθρώπων από την αντίστοιχη κοινωνία της πόλης ή χωριού που βρίσκεται το μουσείο. Τα μουσεία αυτά έχουν φτιαχτεί και συντηρούνται με ιδιωτικές πρωτοβουλίες, είτε ανθρώπων είτε συλλόγων που δραστηριοποιούνται στο αντίστοιχο χωριό, με εξαίρεση το μουσείο του Καρλόβασι που ανήκει στον δήμο Δυτικής Σάμου.

Ο τρόπος με τον οποίο είναι στήνεται τα μουσεία και τα εκθέματά τους, είναι τέτοιος έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει το μέσο σπίτι από την αντίστοιχη εποχή και το πως οι άνθρωποι τότε ζούσαν. Στο μουσείο των Κοιμείκων για παράδειγμα, το ίδιο το κτήριο του μουσείου, ήταν σπίτι και έχουν προσπαθήσει να κρατήσουν οποιοδήποτε αντικείμενο μέσα και να διατηρήσουν την αισθητική που είχε το σπίτι τότε. Ακόμα και το πάτωμα που είναι ξύλινο και παλιό, δεν το άλλαξαν και απλά το συντήρησαν έτσι ώστε να μπορεί ο κόσμος να το επισκεφθεί.

Όσον αφορά τα εκθέματα των μουσείων αυτών, ένα σημαντικό ποσοστό προέρχεται από ερειπιώματα κτήρια ή ακόμη και από ακουτίδια σε κάδους, με αρκετούς ανθρώπους να τα μαζεύει και να τα δίνει στα λαογραφικά μουσεία. Αρκετοί επίσης δωρίζουν αντικείμενα που ανήκουν στην οικογένειά τους από παλαιότερες γενιές και θεωρούν ότι έχουν θέση σε λαογραφικά μουσεία. Οι ίδιοι άνθρωποι που ασχολούνται με τα λαογραφικά μουσεία, έχουν μαζέψει και έχουν εκθέσει αντικείμενα στα μουσεία, με πολλά από αυτά να αποτελούν και την αρχική συλλογή των μουσείων όταν αυτά πρωτοανοίξαν και γίνανε επισκέψιμα.

Σε γενικές γραμμές, οι δυσκολίες που έχουν τα μουσεία είναι αρκετές, και κατά κύριο λόγο αφορούν οικονομικούς παράγοντες. Στα περισσότερα μουσεία, η μόνη δυνατότητα που έχουν για την συντήρηση των εκθεμάτων είναι ένας αφυγραντήρας, αφού τα ποσοστά της υγρασίας στο νησί είναι συχνά μεγάλα, και κάποιον γενικό καθαρισμό στα μουσεία για να μην υπάρχει ακομή. Το δύσκολο στην συντήρηση, από τι μας είπαν οι περισσότεροι είναι τα φορέματα, τα οποία πρέπει να στέλνονται σε ειδικά εργαστήρια και το κόστος τους είναι μεγάλο. Ο μεγάλος σεισμός της Σάμου το 2020 επίσης, δημιούργησε αρκετά προβλήματα, αφού κάποια μουσεία έχουν θέματα με το ίδιο το κτήριο, με την συντήρηση και την επισκευή ενός κτηρίου να είναι αρκετά δαπανηρή. Ένα ακόμη πρόβλημα στην λειτουργία των μουσείων αυτών, είναι και η διακοπή της πανδημίας του Covid-19 με τα περιοριστικά μέτρα που υπάρχουν από την άνοιξη του 2020, σε παγκόσμιο κλίμα, να επηρεάζουν άμεσα τον τουρισμό, άρα και την επισκεψιμότητα τους. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα ότι το μουσείο στους Μυτιληνιούς, την θερινή σεζόν του 2020 το μουσείο δεν άνοιξε καθόλου.

Λαογραφικά
Μουσεία Σάμου

Εφαρμογή περιήγησης

GET IT ON
Google Play

Newsletter

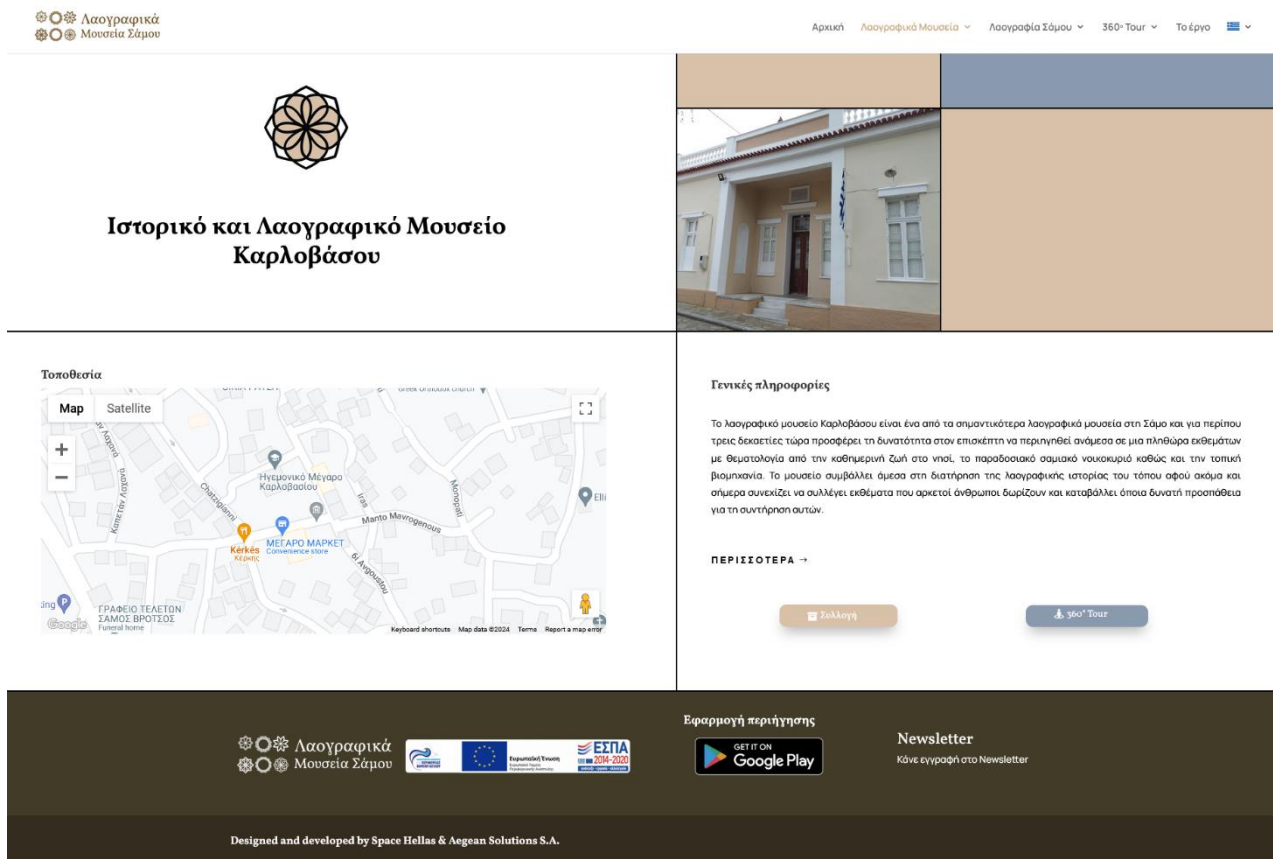
Κάνε εγγραφή στο Newsletter

Designed and developed by Space Hellas & Aegean Solutions S.A.

Εικόνα 11: Σελίδα "Σαμιακή Λαογραφία"

Στην σελίδα Σαμιακή λαογραφία βλέπουμε μια σχετική εικόνα για φόντο και στη συνέχεια ένα κείμενο με περισσότερες πληροφορίες από την αρχική σελίδα. Τέλος υπάρχει μια μικρή γκαλερί με φωτογραφίες στο κάτω μέρος της σελίδας. Την ίδια διαρρύθμιση ακολουθούν και όλες οι υποσέλιδες από το ίδιο μενού του κουμπιού “Λαογραφία Σάμου” με διαφορετικά κείμενα και εικόνες.

6.1.3 Λαογραφικά μουσεία

Εικόνα 12: Αρχική Σελίδα Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου

Οι σελίδες των διαφορετικών μουσείων έχουν ίδιες λειτουργίες και διαρρύθμιση μεταξύ τους με μόνη διαφορά το περιεχόμενο. Στο παράδειγμα επιλέξαμε τα να παρουσιάσουμε του Ιστορικού και Λαογραφικού μουσείου Καρλοβάσου. Η αρχική σελίδα είναι χωρισμένη σε τέσσερα τμήματα. Πάνω αριστερά είναι το όνομα του μουσείου με το αντίστοιχο εικονίδιο που το αναπαριστά στον χάρτη της αρχικής σελίδας. Πάνω δεξιά υπάρχει μια εικόνα από το εξωτερικό του μουσείου.

Κάτω αριστερά βρίσκεται ένας διαδραστικός χάρτης από το Google Maps με την ακριβή τοποθεσία του μουσείου. Τέλος κάτω δεξιά έχουμε μερικές γενικές πληροφορίες για το μουσείο και τρεις επιπλέον επιλογές. Πατώντας “περισσότερα” μπορούμε να δούμε όλες τις πληροφορίες για το μουσείο. Πατώντας “συλλογή” μεταφερόμαστε στην σελίδα με τα εκθέματα του κάθε μουσείου. Πατώντας “360° Tour” βλέπουμε την σελίδα με την εικονική περιήγηση στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου.

Σύντομη ιστορία

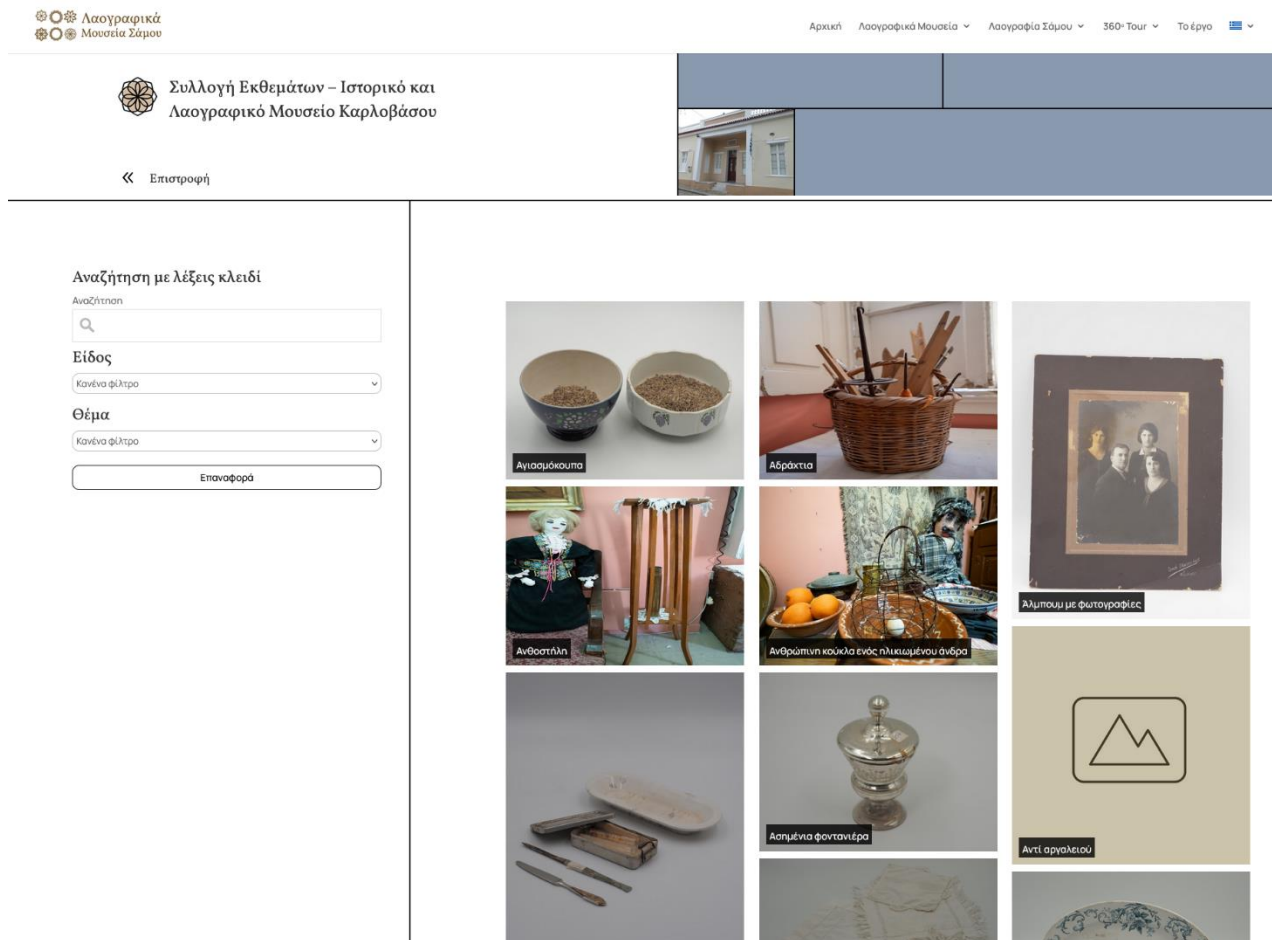
Κύρια εκθέματα

Πληροφορίες για Επισκέπτες

Το μυστικό παλαιότερα λειτουργούσε είτε από κάποιον εθελοντή που είχε σύμβαση τον δόλο (τη θερινή περίοδο συνήθως), είτε υπήρχε κάποιος έκδοχος Εναγός. Πλέον υπεύθυνος για τη λειτουργία το μυστικό είναι η κ. Μαρούλη Μαρία που τον δόλο, η οποία λειτουργεί το μυστικό εθελοντικά και έχει τις κατάλληλες γνώσεις για μια ολοκληρωμένη Εγείνωση. Το μυστικό λειτουργεί κυρίως τη θερινή περίοδο, αλλά είναι αναγκαίο και αρκετές φορές το χειμώνα για την επίσκεψη ρομπότ, στρατιωτών, παιδιών του οδικού, και αποκαθιστά άλλοι εθελοντές, που είναι έρρις σε επαφή με την κ. Μαρούλη. Το μυστικό έχει συμμετάσχει επίσης στην εβδόμη κινητικότητα και σε αρκετά διαφημιστικά τρέιλερ για την τουριστική προώλη και μια αντιπροσωπευτική απεικόνιση του ιστού της Σάουμ.

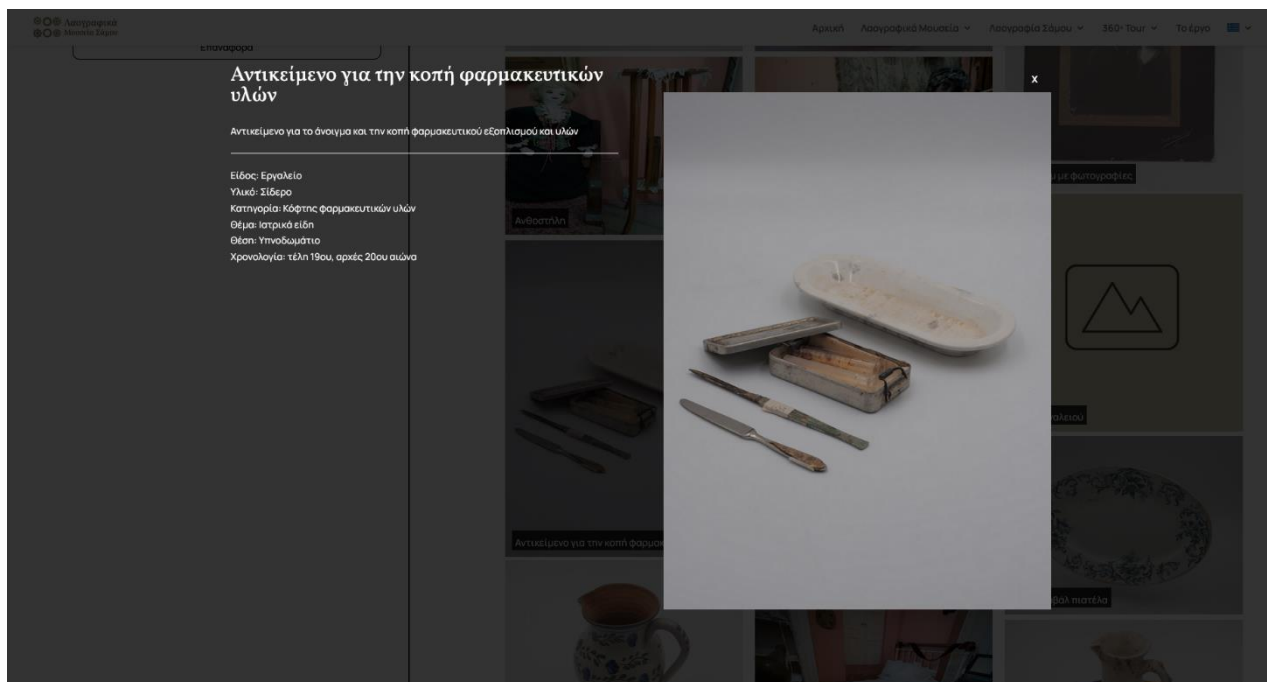

6.1.4 Εκθέματα

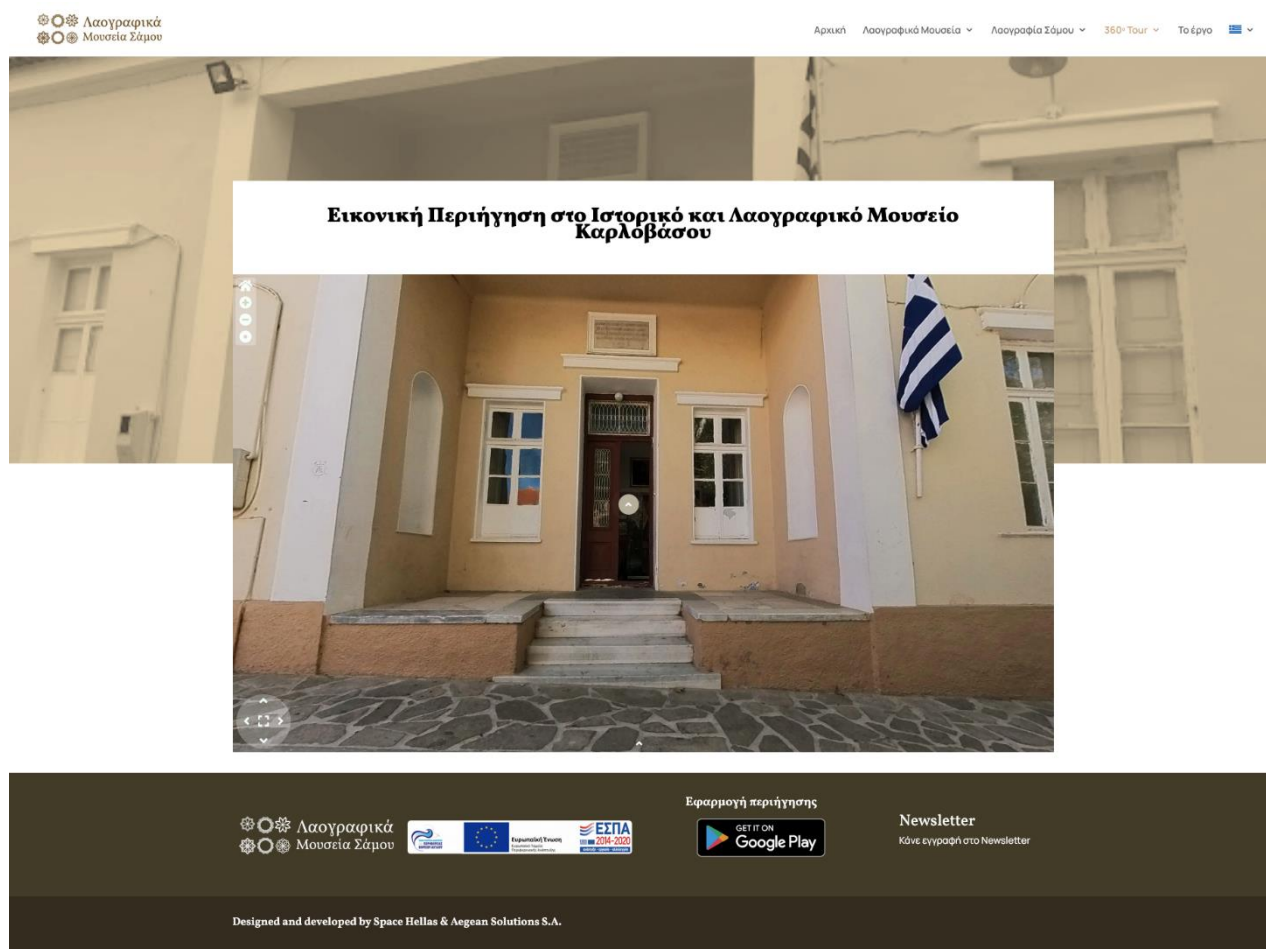
Εικόνα 14: Σελίδα Συλλογή Εκθεμάτων – Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου

Η σελίδα με τα εκθέματα χωρίζεται επίσης στα τέσσερα. Πάνω αριστερά υπάρχει πάλι το όνομα του μουσείου, σε αυτή την περίπτωση το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου με μια επιλογή για επιστροφή στην προηγούμενη σελίδα. Πάνω δεξιά υπάρχει μια μικρογραφία της εξωτερικής εικόνας του μουσείου από την προηγούμενη σελίδα. Κάτω αριστερά βλέπουμε το πλαίσιο αναζήτησης. Μας δίνει την επιλογή να κάνουμε Αναζήτηση με Λέξεις κλειδί καθώς και να φιλτράρουμε τα αποτελέσματα μας με βάση το είδος ή το θέμα. Τέλος κάτω δεξιά εμφανίζονται μικρογραφίες των φωτογραφιών των εκθεμάτων του μουσείου με ένα τίτλο για την κάθε μια. Επιλέγοντας κάποια από αυτές ανοίγει η καταχώρηση του εκθέματος με περισσότερες πληροφορίες και περιγραφές για το συγκεκριμένο έκθεμα.

Εικόνα 15: Σελίδα Εκθέματος

6.1.5 Εικονική Περιήγηση

Εικόνα 16: Σελίδα Εικονική Περιήγηση στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρλοβάσου

Στην σελίδα της εικονικής περιήγησης υπάρχει ένα φόντο από το εξωτερικό μέρος του μουσείου και στο κέντρο υπάρχει το πλαίσιο με την εφαρμογή περιήγησης στο μουσείο. Υπάρχουν επιλογές για σμίκρυνση, μεγέθυνση και επιστροφή στο αρχικό σημείο καθώς και βέλη κατεύθυνσης.

6.1.6 Το έργο

Αρχική
 Λαογραφικό Μουσείο
 Λαογραφία Σίφου
 360° Tour
 Το έργο

Το έργο: «Διαχείριση και Προβολή των Λαογραφικών Μουσείων της Σάμου, με χρήση σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών»

Η ανάπτυξη της παραδοσιακής λαϊκής τέχνης στη μικροτεχνία και την αργυρομασκαρία, σημειώνεται παράλληλα με την οικονομική άνθηση της Σάμου. Περίτεχνα κοσμήματα από χρυσό και άργυρο που δημιουργήθηκαν, εκτίθενται σε ιστορικές συλλογές. Ακόμη, παρουσιάζεται έντονη καλλιτεχνική δραστηριότητα που σχετίζεται με τη μεταλλοτεχνία, τη δακτυλοποιία, τη γλυπτική ξύλου και πέτρας, των οποίων εξαιρετικά έργα συναντάμε κυρίως σε παλαιά αρχοντικά και δημόσια κτίρια.

Ιδιαίτερα σημαντικά λαογραφικά Μουσεία που βρίσκονται σε ορεινά και όχι μόνο, χωριά της Σάμου αποτυπώνουν, με τις σημαντικές συλλογές που φιλοξενούν, τη ζωή στο νησί αλλά και σε μικρότερες κοινότητες, ορεινές ή παραθαλάσσιες. Πέραν των ειδών της καθημερινότητας που εκτίθενται, ιδιαίτερα αξία έχουν και τα εργαλεία που αφορούν την οικονομική δραστηριότητα όπως π.χ. η αμπροκαλλιέργεια αλλά και τέχνες όπως η υφαντουργία, η αγγειοπλαστική κ.ά. Αποτελούν έξοχο δείγμα της νεότερης καλλιτεχνικής παραγωγής της Σάμου και, ανάδειξης των στοιχείων πολιτισμού της ζωής στο νησί.

Σκοπός του συγκεκριμένου έργου «Διαχείριση και Προβολή των Λαογραφικών Μουσείων της Σάμου, με χρήση σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών», είναι η δημιουργία ενός ψηφιακού πολιτιστικού δικτύου των Λαογραφικών Μουσείων της Σάμου, που σήμερα δεν διαθέτουν υψηλή αναγνωρισιμότητα και επισκεψιμότητα, ώστε να δημιουργηθεί ένα πακέτο προβολής του πολιτιστικού αποθέματος του νησιού με ψηφιακά μέσα.

Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια του έργου θα υλοποιηθούν:

- Μια διαδικτυακή πύλη κοινής προβολής του δικτύου των Μουσείων με 8 micro sites 1 για κάθε μουσείο
- Μια εφαρμογή περιήγησης για κινητές συσκευές σε επιλεγμένα μουσεία (σύνολο 4) με δυνατότητες ψηφιακής Εξνήγησης στα 4 μουσεία με χρήση τεχνολογιών Επαυξημένης πραγματικότητας
- Εντυπιο υλικό προβολής
- Εντυπιο και ηλεκτρονική έκδοση με την τεκμηρίωση του έργου
- Εργασίες τεκμηρίωσης - ψηφιοποίησης και ψηφιακής επεξεργασίας υλικού

Μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος, είναι σίγουρο ότι μπορούν να ωφεληθούν:

- Όλοι οι πολίτες και το ευρύ κοινό που θα έχει στη διάθεσή του ολοκληρωμένες υπηρεσίες επικοινωνίας και διάδοσης με το πολιτιστικό, ιστορικό και λαογραφικό περιεχόμενο
- Οι ιστορικοί, λαογράφοι, ερευνητές που ασχολούνται με τη μελέτη των λαογραφικών δεδομένων και καταλοίπων
- Οι νέοι που θα έρθουν σε επαφή με αυθεντικό και σπάνιο υλικό κατά τρόπο έγκυρο και επιστημονικά έγκυρο
- Τα παιδιά που θα έρθουν σε επαφή με την γεωλογία
- Τα Λαογραφικά Μουσεία της Σάμου, εξαιτίας της εξωστρέφειας που απαιτείται να επιδείξουν και της δραστηριοποίησης που είναι αναγκαία, προκειμένου να δρομολογηθούν τέτοιου είδους δράσεις.

Εφαρμογή περιήγησης

Newsletter
Κάνε εγγραφή στο Newsletter

Designed and developed by Space Hellas & Aegean Solutions S.A.

Εικόνα 17: Σελίδα Το έργο

Επιλέγοντας το έργο βλέπουμε μια σελίδα με περισσότερες πληροφορίες για την δράση αυτής της καταγραφής και προβολής των μουσείων μαζί με μερικές εικόνες από αυτά.

6.2 Χρήση του WAVE και αξιολόγηση προσβασιμότητας της σελίδας

6.2.1 Εργαλεία αξιολόγησης προσβασιμότητας και το WAVE

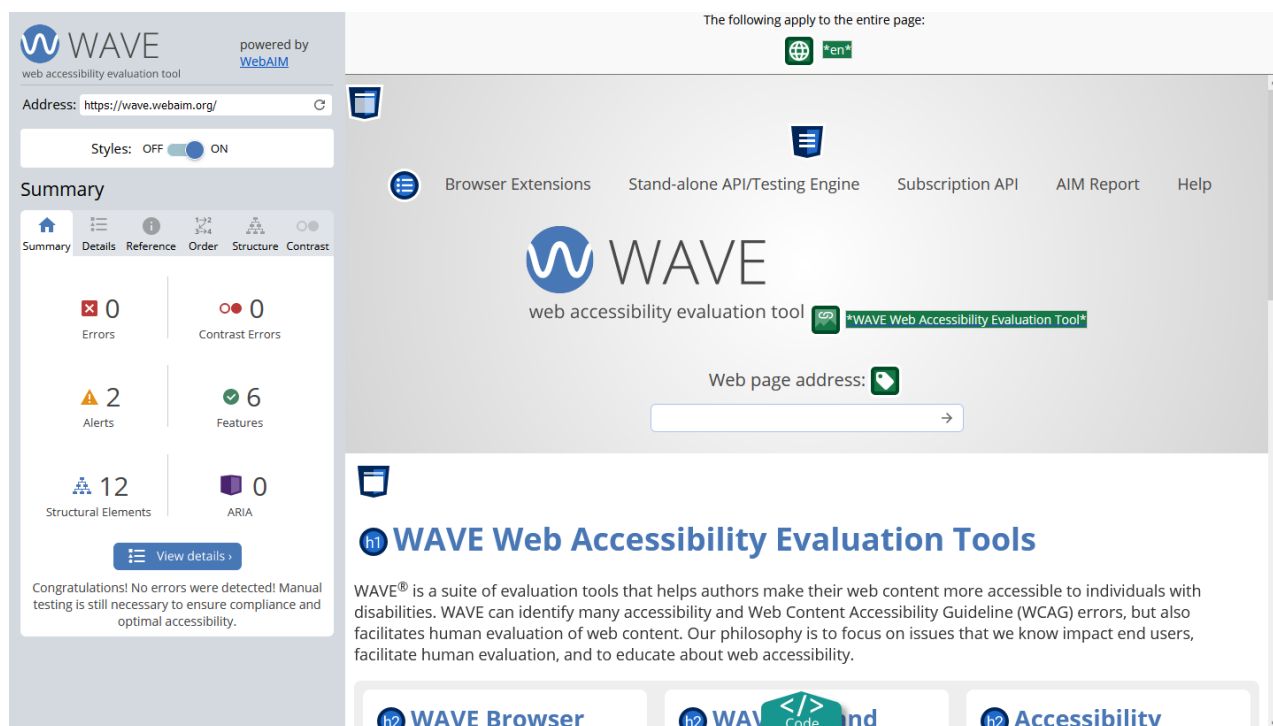
Έχοντας παρουσιάσει όλες τις διαφορετικές σελίδες μπορούμε να δούμε ότι για ελέγξουμε την προσβασιμότητα της ιστοσελίδας θα πρέπει να κάνουμε το έλεγχο σε τέσσερις σελίδες που έχουν

διαφορετική διαρρύθμιση. Οι τέσσερις αυτές σελίδες είναι η “αρχική”, η σελίδα “λαογραφικό μουσείο”, η σελίδα “εκθέματα” και η σελίδα “σαμιακή λαογραφία”.

Για να ελέγξουμε την προσβασιμότητα της σελίδας που δημιουργήθηκε θα την κρίνουμε με βάση το πρότυπο WCAG 2.0 που αναλύσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Υπάρχουν αρκετά εργαλεία αξιολόγησης προσβασιμότητας που επικεντρώνονται σε διαφορετικά τμήματα του προτύπου αυτού και αφορούν διαφορετικό κοινό. Για τους σκοπούς της συγκεκριμένης εργασίας επιλέξαμε το WAVE. Το WAVE είναι ένα δωρεάν εργαλείο αξιολόγησης προσβασιμότητας ιστοσελίδων που αναπτύχθηκε από το Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Γιούτα και δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 2001.

Τρόπος χρήσης

Για να χρησιμοποιήσουμε το WAVE μπορούμε να επισκεφθούμε την σελίδα του ή να κατεβάσουμε την επέκταση του περιηγητή που διαθέτουμε κάνοντας τον έλεγχο σε κάθε σελίδα ενεργοποιώντας αυτή την επέκταση. Αφού το ενεργοποιήσουμε θα μας παρουσιάσει την σελίδα ξανά με κάποια σχόλια και ενδείξεις τόσο πάνω στα αντικείμενα της σελίδας όσο και στα αριστερά σε ένα ξεχωριστό πλαίσιο με περισσότερες λεπτομέρειες.²⁰

Εικόνα 18 Παράδειγμα χρήσης του WAVE

21

Στην σελίδα αυτή αριστερά βλέπουμε το Summary που είναι η περίληψη της αξιολόγησης. Δεξιά βλέπουμε την σελίδα που αξιολογείται με τα σημαντικά σχόλια ως εικονίδια πάνω στο αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται. Οι κατηγορίες σχολίων είναι χωρισμένες χρωματικά με βάση την σημασία τους αλλά και σχηματικά για να μπορούν να είναι ευδιάκριτα και από άτομα με προβλήματα όρασης όπως η αχρωματοψία.

Οι έξι κατηγορίες είναι εξής:

Errors ή αλλιώς Σφάλματα. Έτσι χαρακτηρίζονται τα θέματα που θα επηρεάσουν σίγουρα κάποιους χρήστες με αναπηρίες. Επίσης σηματοδοτούν την αποτυχία σε κάποια κριτήρια του WCAG.

Contrast Errors ή Σφάλματα Αντίθεσης. Περιγράφουν σημεία στην σελίδα όπου κάποια χρώματα μεταξύ τους δεν έχουν την απαιτούμενη αντίθεση για να περάσουν τα στάνταρ του WCAG και ενδέχεται να προκαλέσουν θέματα σε χρήστες με προβλήματα όρασης.

Alerts ή Προειδοποιήσεις. Αυτή η κατηγορία δείχνει σημεία που υπάρχει περίπτωση να προκαλέσουν θέματα προσβασιμότητας. Τα συγκεκριμένα απαιτούν την προσοχή του δημιουργού ή κάποιου εκτιμητή για να κρίνει αν υπάρχει κάποιο θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Features ή Λειτουργίες. Με αυτό το σύμβολο παρουσιάζονται λειτουργίες οι οποίες αν χρησιμοποιηθούν σωστά τότε θα βελτιώσουν την προσβασιμότητα της σελίδας. Αυτό βοηθάει για δοθεί προσοχή στα κομμάτια αυτά που τυπικά συμμορφώνονται με το πρότυπο έτσι ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι λειτουργούν έτσι όπως θέλουμε.

Structural Elements ή Δομικά Στοιχεία. Με το μπλε αυτό σύμβολο γίνεται μια κατάταξη των δομικών στοιχείων που απαρτίζουν μια σελίδα. Αυτό συμβαίνει για να γίνει χειροκίνητα ο έλεγχος για την σωστή διαβάθμισή τους έτσι ώστε να δουλεύουν καλύτερα στην σελίδα οι βοηθητικές τεχνολογίες όπως είναι οι αναγνώστες οθόνης και άλλα.

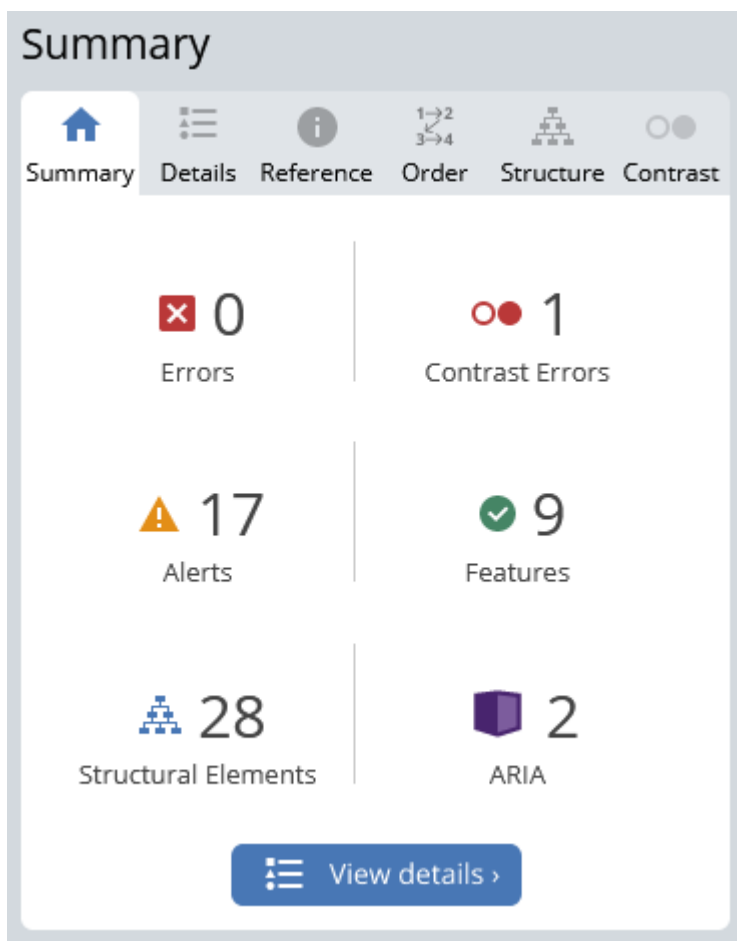
ARIA. Αφορά μέρη της σελίδας στα οποία έχει χρησιμοποιηθεί ARIA. αντίστοιχα με τις λειτουργίες που είδαμε πριν, όταν τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται σωστά βελτιώνουν σημαντικά την προσβασιμότητα της σελίδας. Από την άλλη μεριά όμως αν γίνει λανθασμένη χρήση τους, όπως και συνηθίζεται, μπορούν να μειώσουν σημαντικά τα επίπεδα προσβασιμότητας.²²

6.2.2 Αξιολόγηση της σελίδας Samosmuseums.gr

6.2.2.1 Αρχική σελίδα

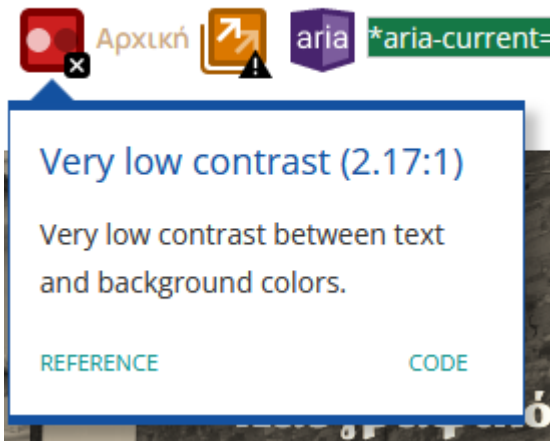
Τρέχοντας την επέκταση στην αρχική σελίδα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

0 Errors, 1 Contrast Error, 17 Alerts, 9 Features, 28 Structural Elements, 2 ARIA.

Εικόνα 19 Αποτελέσματα WAVE για την αρχική σελίδα

Είναι θετικό που δεν υπάρχει κάποιο σφάλμα στην πρώτη κατηγορία αλλά συνεχίζουμε δίνοντας προσοχή στα αμέσως επόμενα. Παρατηρείται πως η αντίθεση του κειμένου με το φόντο στην επιλογή του μενού είναι πολύ χαμηλή. Συγκεκριμένα η αναλογία είναι 2.17:1 ενώ για να πετύχουμε χαρακτηρισμό AA στην σελίδα μας χρειαζόμαστε μια αναλογία τουλάχιστον 4.5:1. Στη συνέχεια παρατηρούμε τις προειδοποιήσεις. Υπάρχουν προειδοποιήσεις για εικόνες με τίτλο αλλά χωρίς εναλλακτικό κείμενο. Σε αυτές τις περιπτώσεις ένας αναγνώστης οθόνης θα διαβάσει τον τίτλο της εικόνας στον χρήστη, πράγμα που ενδεχομένως να μην βοηθήσει στην προσβασιμότητα της σελίδας καθώς προτιμάται το εναλλακτικό κείμενο για την περιγραφή των εικόνων. Υπάρχουν επίσης προειδοποιήσεις για τα ονόματα των μουσείων ως πιθανά Heading. Τέλος μας φέρνει στην προσοχή μας το πλήρως στοιχισμένο κείμενο αφού αυτή η μορφή μπορεί να είναι δυσανάγνωστη σε άτομα με δυσκολίες ανάγνωσης όπως η δυσλεξία. Στις λειτουργίες αναφέρονται περιπτώσεις στην σελίδα που μια εικόνα έχει εναλλακτικό κείμενο, περιπτώσεις που το εναλλακτικό κείμενο μια εικόνας είναι κενό καθώς και η αναγνώριση της γλώσσας της σελίδας. Όλα αποτελούν σημαντικό βοήθημα για τους αναγνώστες οθόνης όταν χρησιμοποιούνται σωστά αφού δίνουν την περιγραφή που χρειάζεται η σελίδα. Τα δομικά στοιχεία και το ARIA παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες για την δομή της σελίδας χωρίς να έχουν κάποιο ενδιαφέρον στην συγκεκριμένη ανάλυση.

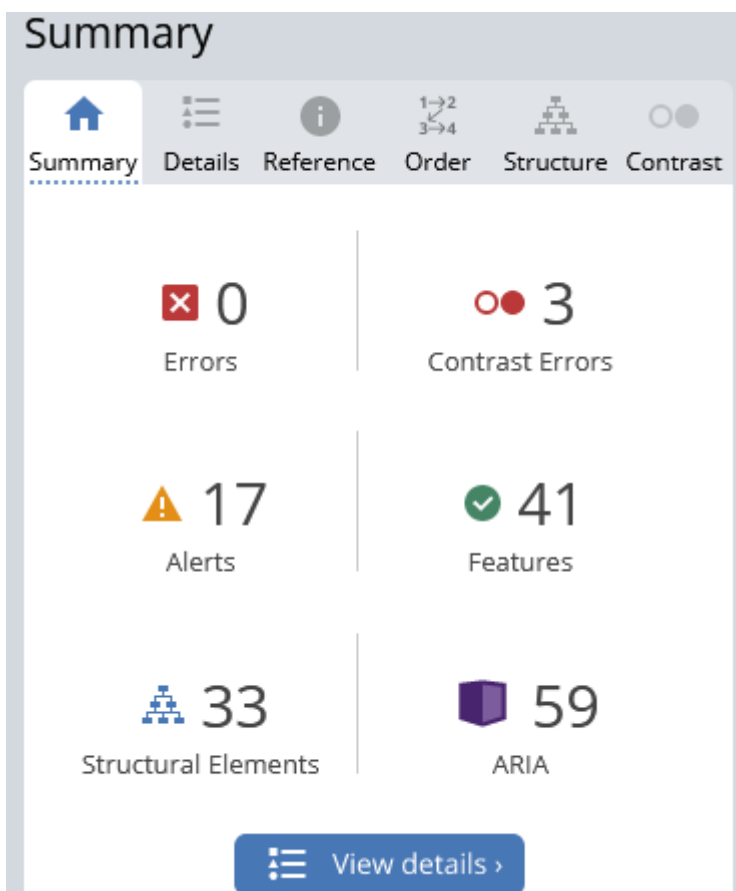

Εικόνα 20 Σφάλμα αντίθεσης Αρχικής σελίδας

6.2.2.2 Σελίδα Λαογραφικού Μουσείου

Τρέχοντας την επέκταση στην σελίδα του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Καρλοβάσου έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

0 Errors, 3 Contrast Error, 17 Alerts, 41 Features, 33 Structural Elements, 59 ARIA.

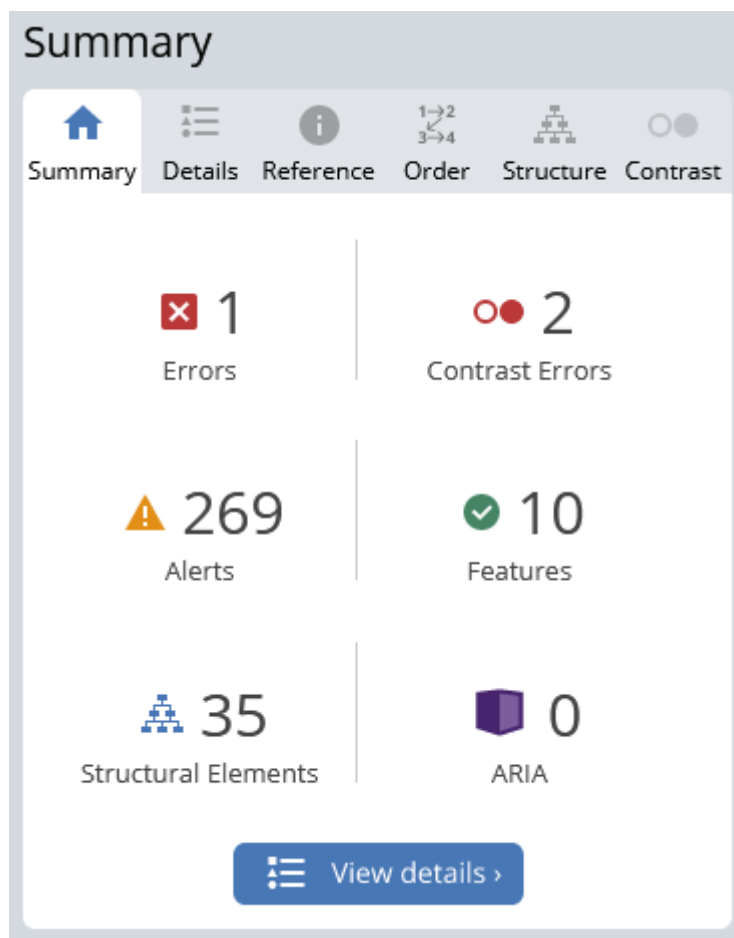
Εικόνα 21 Αποτελέσματα WAVE για την σελίδα μουσείου

Το πρώτο Contrast Error παραμένει από το βασικό μενού που υπήρχε και στην αρχική σελίδα. Δύο ακόμα τέτοια σφάλματα παρουσιάζονται στα κουμπιά Συλλογή και 360 Tour με τιμές αντίθεσης 1.73:1 και 2.9:1 αντίστοιχα. Σχετικά με τις προειδοποιήσεις υπάρχουν και πάλι μερικές εικόνες με τίτλο αλλά χωρίς εναλλακτικό κείμενο, πλήρως στοιχισμένο κείμενο και κάποια πιθανά Heading. Μαζί με αυτά μας προειδοποιεί και για ένα πολύ μικρό κείμενο που ενδέχεται να είναι δυσανάγνωστο στον χάρτη. Στην κατηγορία των λειτουργιών παραμένουν οι αναφορές σε εικόνες με και χωρίς εναλλακτικό κείμενο στο αντίστοιχο γνώρισμα καθώς και η αναγνώριση της γλώσσας. Τα δομικά στοιχεία επίσης δεν έχουν κάποιο ενδιαφέρον στην συγκεκριμένη ανάλυση. Το ARIA από την άλλη πλευρά έχει τόσο μεγάλο αριθμό καθώς περιέχεται στους Χάρτες της Google που έχουμε ενσωματώσει στην σελίδα.

6.2.2.3 Σελίδα Εκθεμάτων

Τρέχοντας την επέκταση στην σελίδα των εκθεμάτων του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Καρλοβάσου έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

1 Errors, 2 Contrast Error, 269 Alerts, 10 Features, 35 Structural Elements, 0 ARIA.

Εικόνα 22 Αποτελέσματα WAVE για την σελίδα εκθεμάτων

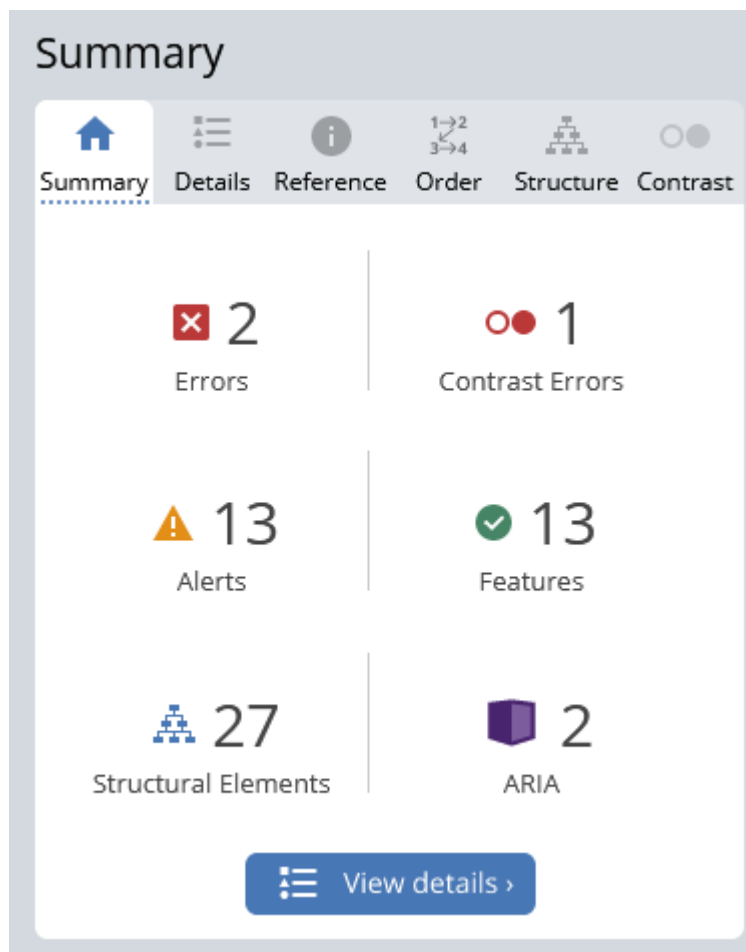
Το σφάλμα που εμφανίζεται εδώ προέρχεται από την εικόνα/σήμα του μουσείου η οποία λειτουργεί σαν κενός σύνδεσμος χωρίς όμως να έχει εναλλακτικό κείμενο. Ως αποτέλεσμα, άτομα που προσπελάνουν την

σελίδα αποκλειστικά μέσω ενός αναγνώστη οθόνης δεν θα έχουν κανένα τρόπο να ξέρουν το σκοπό αυτού του στοιχείου. Στα σφάλματα αντίθεσης έχουμε τα δυο κουμπιά στο τέλος της σελίδας με ίδια παλέτα με την προηγούμενη σελίδα και αντίθεση πάλι 2.9:1. Από τις 269 προειδοποιήσεις η πλειοψηφία αφορά εικόνες με περιττό εναλλακτικό κείμενο. Στις συγκεκριμένες εικόνες το κείμενο αυτό είναι ίδιο με αυτό που έχουν ως περιγραφή. Αυτό έχει αποτέλεσμα στους αναγνώστες οθόνης να επαναλαμβάνεται συνέχεια η ίδια περιγραφή κατά την ανάγνωση. Στις λειτουργίες οι επισημάνσεις είναι ίδιες με τις προηγούμενες σελίδες και χρειάζονται χειροκίνητο έλεγχο για την σωστή λειτουργία τους.

6.2.2.4 Σελίδα Σαμιακή Λαογραφία

Τρέχοντας την επέκταση στην σελίδα της Σαμιακής Λαογραφίας έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

2 Errors, 1 Contrast Error, 13 Alerts, 13 Features, 27 Structural Elements, 2 ARIA.

Εικόνα 23 Αποτελέσματα WAVE για την σελίδα Σαμιακή Λαογραφία

Τα δύο κύρια σφάλματα είναι και πάλι εικόνες με κενό σύνδεσμο και έλλειψη εναλλακτικού κειμένου που βρίσκονται στην συλλογή στο κάτω μέρος της σελίδας. Το σφάλμα αντίθεσης αφορά το μενού της σελίδας. Οι προειδοποιήσεις έχουν να κάνουν με πλήρως στοιχισμένο κείμενο καθώς και μερικές εικόνες με τίτλο αλλά χωρίς εναλλακτικό κείμενο. Οι λειτουργίες που αναφέρονται είναι και σε αυτή την περίπτωση εικόνες με εναλλακτικό κείμενο και με κενό κείμενο.

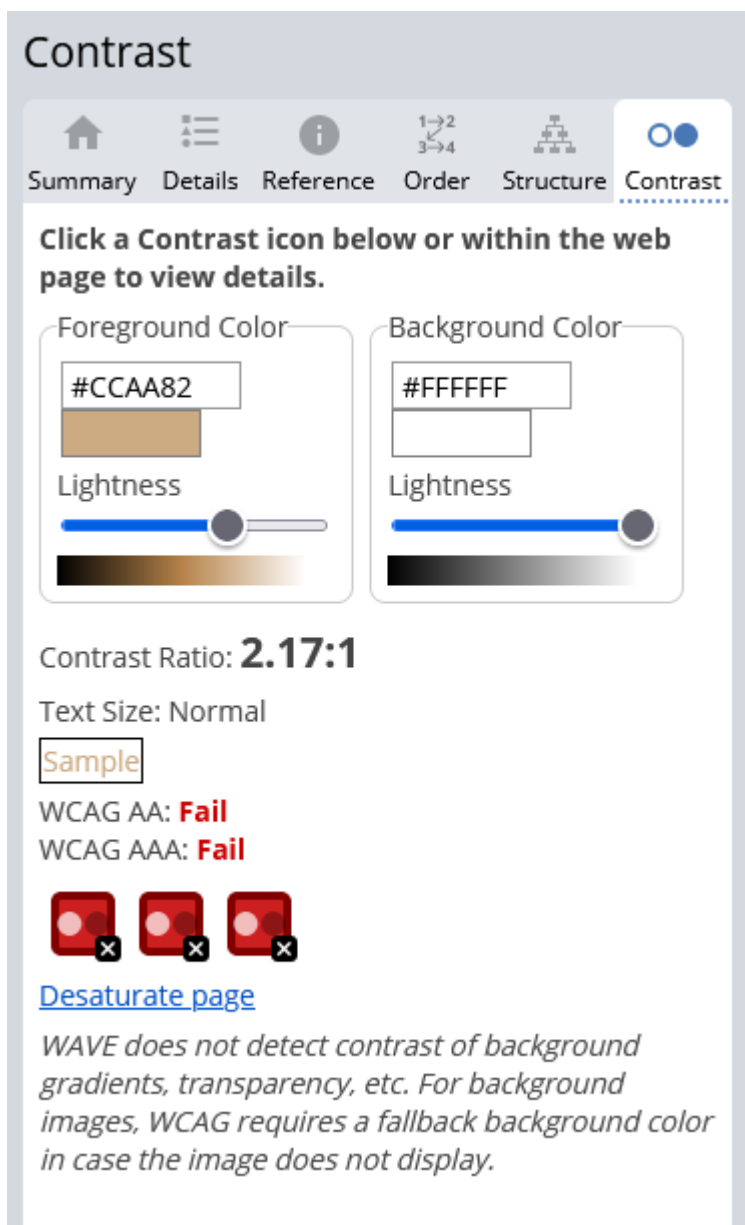
6.3 Προτάσεις για βελτίωση του επιπέδου προσβασιμότητας

6.3.1 *Errors ή αλλιώς σφάλματα*

Τα σφάλματα που παρουσιάστηκαν στον έλεγχο μας ήταν κατά κύριο λόγο ίδιας κατηγορίας. Προτεινόμενη λύση για την συμμόρφωση στο πρότυπο είναι να προστεθεί εναλλακτικό κείμενο στις εικόνες με συνδέσμους έτσι ώστε να είναι ξεκάθαρη η χρήση τους για κάθε χρήστη

6.3.2 *Contrast Errors ή Σφάλματα Αντίθεσης*

Τα σφάλματα αντίθεσης αν και σημαντικά για χρήστες με προβλήματα όρασης, είναι εξαιρετικά εύκολα στην διόρθωσή τους. Το μόνο που χρειάζεται είναι να αλλάξουμε την φωτεινότητα ενός εκ των δύο χρωμάτων μέχρι να φτάσουμε σε ένα συνδυασμό που μας δίνει αναλογία αντίθεσης μεγαλύτερη του 4.5:1. Το ίδιο το WAVE προσφέρει μια λειτουργία για την άμεση δοκιμή εναλλακτικών χρωμάτων και την αντίθεση μεταξύ τους. Επίσης βλέπουμε σε πραγματικό χρόνο το αποτέλεσμα στην σελίδα αλλά και το επίπεδο συμμόρφωσης του νέου συνδυασμού.

Εικόνα 24 Εργαλείο διόρθωσης αντίθεσης

6.3.3 Alerts ή Προειδοποιήσεις

Οι προειδοποιήσεις ήταν και το μεγαλύτερο μέρος της συγκεκριμένης αναφοράς. ένα από τα στοιχεία για την βελτίωση τους είναι το πλήρες στοιχισμένο κείμενο που συναντάται σε πολλά μέρη της σελίδας. Η ευκολότερη διόρθωση θα είναι απλώς να αφαιρεθεί η στοιχισή αυτή σε οποιοδήποτε κείμενο είναι μεγαλύτερο από 500 χαρακτήρες. Έτσι τα κείμενα θα είναι πιο ευανάγνωστα ακόμα και σε χρήστες με γλωσσικές δυσκολίες. Επίσης συναντήσαμε πολλές εικόνες με τίτλο αλλά χωρίς εναλλακτικό κείμενο. Αυτό θα μπορούσε να προστεθεί για την καλύτερη πλοήγηση στην σελίδα. Αντίστροφα σε σελίδες όπως αυτή των εκθεμάτων καλό θα ήταν να αφαιρεθεί το εναλλακτικό κείμενο αφού είναι το ίδιο ακριβώς με τις περιγραφές

των εικόνων που φαίνονται ούτως ή άλλως. Σημεία με προειδοποιήσεις όπως πολύ μικρό κείμενο και πιθανά Heading αφορούν μέρη τα οποία είναι σκόπιμα δομημένα έτσι και δεν επηρεάζουν την τελική συμμόρφωση της σελίδας στο πρότυπο.

6.3.4 *Features ή Λειτουργίες*

Μετά από χειροκίνητο έλεγχο των λειτουργιών που έχουν χρησιμοποιηθεί κρίναμε πως είναι κατάλληλα εφαρμοσμένες. Προσφέρουν έτσι μεγαλύτερα επίπεδα προσβασιμότητας στην σελίδα και δεν χρειάζονται κάποια περαιτέρω αλλαγή.

6.3.5 *Structural Elements ή Δομικά Στοιχεία*

Τα δομικά στοιχεία της κάθε σελίδας την οποία ελέγξαμε είναι στη σωστή σειρά και έκταση παρέχοντας την καλύτερη δυνατή δομή τόσο για τους χρήστες όσο και για τις βοηθητικές τεχνολογίες που ενδεχομένως να χρησιμοποιούν.

6.3.6 *ARIA*

Τα στοιχεία ARIA αν και ελάχιστα έχουν χρησιμοποιηθεί σωστά στα σημεία που υπάρχουν προωθώντας έτσι την προσβασιμότητα της σελίδας.

7

Συμπεράσματα και μελλοντικές προτάσεις

7.1 Συμπεράσματα επί των Λαογραφικών Μουσείων

Όπως είδαμε και στην έρευνα μας η λαογραφία έχει παίξει πολύ μεγάλο ρόλο στην νεότερη ιστορία μας και η διατήρησή της είναι υψηλής σημασίας. Τα λαογραφικά μουσεία είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους για την διατήρηση και την διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Παρόλα αυτά σήμερα τα μουσεία αυτά αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα και δυσκολεύονται να επιβιώσουν στη σύγχρονη κοινωνία. Θα πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια για την καταγραφή και την οργάνωση τους με σκοπό την καλύτερη προβολή και διαφήμισή τους. Επίσης κρίσιμο είναι να γίνουν περισσότερες πιο στοχευμένες προσπάθειες για την καταγραφή των εκθεμάτων σε συγκεκριμένα μουσεία αντίστοιχα με την προσπάθεια που έγινε στην Σάμο για την ανάδειξη των λαογραφικών της. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την ευκολότερη πρόσβαση στις πληροφορίες και τις γνώσεις που έχουν να μας δώσουν αυτά τα μουσεία αλλά και την αναβάθμισή τους στην τοπική κοινωνία. Αυξάνοντας την πληροφόρηση για αυτά θα αυξηθεί και η επισκεψιμότητά τους δίνοντας νέα ζωή στα μουσεία αυτά.

7.2 Συμπεράσματα επί της προσβασιμότητας

Η διαδικτυακή προσβασιμότητα αποτελεί ένα ζωτικό κομμάτι της εμπειρίας των χρηστών στο διαδίκτυο. Είναι κρίσιμη για την κατοχύρωση της ισότιμης πρόσβασης σε όλους τους χρήστες. Κάθε άτομο, ανεξαρτήτως των φυσικών ή κοινωνικών περιορισμών του, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απολαμβάνει τα οφέλη και τις υπηρεσίες που παρέχει το διαδίκτυο και στην συγκεκριμένη περίπτωση και την προβολή και διατήρηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. η έλλειψη διαδικτυακής προσβασιμότητας δημιουργεί ανισότητα και αποκλεισμό. Χρήστες με αναπηρίες, ηλικιωμένοι, άτομα με περιορισμένες γνωστικές ικανότητες, και άλλες ευπαθείς ομάδες μπορεί να αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια στη χρήση του διαδικτύου λόγω της έλλειψης προσβασιμότητας. Έτσι κρίνεται απαραίτητο όλο και περισσότερες σελίδες να συμμορφώνονται με πρότυπα προσβασιμότητας όπως το WCAG. Απαιτείται λοιπόν η συνεχής ευαισθητοποίηση και δράση τόσο από τους δημιουργούς περιεχομένου όσο και από τους κατασκευαστές ιστοσελίδων και εφαρμογών για να παραμένει το διαδίκτυο προσβάσιμο για όλους.

Βιβλιογραφία

¹ (<https://en.wikipedia.org/wiki/Folklore>)

² (ManwlakiPE.pdf)

³ (Modern_Gree.doc)

⁴ (<https://www.worldhistory.org/article/1530/museums-in-the-ancient-mediterranean/#references>)

⁵ (<https://www.ashmolean.org/history-ashmolean>)

⁶ <https://www.ashmolean.org/>

⁷ (<https://web.archive.org/web/20121005025940/http://icom.museum/the-organisation/icom-statutes/2-mission-and-purpose/#sommairecontent>)

⁸ (<https://icom.museum/en/news/icom-approves-a-new-museum-definition/>)

⁹ <https://www.e-evros.gr/gr/pages/71/laografiko-moyseio-samo8rakhs>

¹⁰ (ManwlakiPE.pdf)

¹¹ (CIDOC Conceptual Reference Model. Home | CIDOC CRM. (n.d.). Retrieved June 11, 2022, from <https://www.cidoc-crm.org/>

¹² Michael Clarke, 4 - The digital revolution, Editor(s): Robert Campbell, Ed Pentz, Ian Borthwick, Academic and Professional Publishing, Chandos Publishing, 2012, Pages 79-98, ISBN 9781843346692, <https://doi.org/10.1016/B978-1-84334-669-2.50004-4>.)

¹³ https://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3425

¹⁴

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%AC%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82_%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CF%89%CE%BD_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82

¹⁵ <https://museumfinder.gr/>

¹⁶ 1616_προσβασιμότητα και αμεα.pdf

¹⁷ Gri-2009-2273.pdf

¹⁸ <https://en.wikipedia.org/wiki/Accessibility>

¹⁹ <https://www.w3.org/TR/WCAG20/>

²⁰ <https://wave.webaim.org/>

²¹ <https://wave.webaim.org/report#/https://wave.webaim.org/>

²² <https://www.youtube.com/watch?v=ITUDiTgAZY0&>

Παράρτημα Ι

Σύνδεσμος για την Λίστα Λαογραφικών μουσείων Ελλάδας

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/18kDqzCWe4uINzskqaY168nGJIJ1An6fNZykg-TSqy3g/edit?usp=sharing>

Σύνδεσμος για τον χάρτη Λαογραφικών μουσείων Ελλάδας

<https://maps.app.goo.gl/UZxTxAHX1H3FN5s6A>